

Főszerkesztő és a szerkesztésért felelős: **dr. Paál Árpád**

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP
VI. évfolyam, 252 (1694) szám * Vasárnap, 1937 december 5

Főmunkatárs: **dr. Gyárfás Elemér**

A belügyminiszterium újabb körrendelete a választási rendről

Tilosak a katonai jellegű alakulatokban való felvonulások. — A nemzetnevelési miniszterium külön rendeletet adott ki a diákok korteskedése elleni tilomról

Bucuresti. Saját tud. A belügyminiszter a csendőrspektorátusnak, a rendőrzérezigazgatónak, a prefektusoknak, rendőrfőnököknek körrendeletet küldött a választásokkal kapcsolatos rendfenntartására vonatkozólag. A rendelet közli az ostromállapot felfüggesztésére vonatkozó minisztertanácsi jegyzőkönyvet s hozzászólásait, hogy tilosak mégis:

1. Katonai jellegű alakulatokban való felvonulások, egyenruhaviselés akár csoportosan, akár egyénileg.
2. Bármilyen fokú iskolák növendékeinek, valamint egyetemi és főiskolai hallgatóknak bármilyen formában való részvétele a gyűlése-

ken, a tüntető megnyilatkozásokon, politikai eszmeterjesztésben.

3. Választási jeleknek, akár köz- akár magánépületekre való alkalmazása. Ez csak a tulajdonos, vagy a lakó hozzájárulásával van megengedve.

4. A nem helyiek, akik eszmeterjesztés céljából jöttek valamelyik helyiségbe, az illető párt tagsági igazolványával kell, hogy rendelkezzenek s kívánatra igazolniuk kell magukat a rendőri közigazgatási vagy csendőri szervek előtt.

5. A kihágást elkövetőket az illető helyi ügyészre vezetik elő és a törvények értelmében megbüntetik.

Az egyetemi és főiskolai rektorok gyűlése a diákok politizálása ellen

Bucuresti. Saját tud. A nemzetnevelésügyi minisztériumban a miniszter hívására, pénteken összeültek az ország összes egyetemeinek és főiskoláinak rektorai, hogy vizsgálat tárgyává tegyék a diákságnak a választási propagandában való részvétele ügyét s hogy megfelelő intézkedéseket fogantartsanak a diákságnak a gyűlésekről s általában a politizálástól való távoltartására. Egyhangulag jóváhagyták a miniszter alábbi intézkedéseit:

A karácsonyi vakáció december 22-én, este kezdődik. Utazási igazolványokat egyetlen egyetem, vagy főiskola sem ad ki december 22-ig. A diákok otthonokban lakó főiskolai hallgatók december 22-ig nem hagyhatják el az otthonukat. Ha valaki ez időpont előtt tá-

vazik az otthonokból, a rektor különleges engedélye nélkül, elveszti ösztöndíját, illetve az otthonbentartás jogát. Még ideiglenesen sem lesz szabad távoznok az otthonokból, az otthonok igazgatóinak és az illetékes rektoroknak hozzájárulása nélkül, ami azonban csak vis major esetén adható meg.

Azok a diákok, akikre rábizonyosodik, hogy választási eszmeterjesztést végeznek, akármilyen formában, bármelyik párt javára, vagy bármi módon résztvesznek politikai tüntetéseken, törölnék az egyetemi, illetve főiskolai anyakönyvből, a főiskolai törvény vonatkozó szakasza és a beiratkozások alkalmával adott becsületeso alapján. A kizárást a rektor azonnal végrehajtja.

Gróf Bethlen György magyarpárti elnök vasárnapi programbeszéde iránt a román pártok körében is nagy az érdeklődés

Cluj. Saját tud. A Magyar Párt központja és a helyi tagozata a küszöbön álló választásokkal kapcsolatban naponta tartja fontos megbeszéléseit a párt helyiségében.

A város lakossága is lázasan készülődik a gróf Bethlen Györgynek vasárnap délelőtti a Capitol-mozgó helyiségében elmondandó beszédének meghallgatására. A vasárnap délelőtti nagygyűlésen a clujmegyei listán szereplő összes többi jelöltek részt fognak venni és fel fognak szólalni.

Az Országos Magyar Párt elnökének vasárnapi programbeszéde iránt nemcsak a magyarság, de a román pártoknál is nagy az érdeklődés. A programbeszédet olyan jelentőségűnek tekintik, mint amelyet a romániai magyar kisebbség helyzetrendezésénél minden ko-

moly román pártok kiindulási pontul kell vennie.

A SZÉLSŐJOBBDALIAK ELKESEHEDETT HARGA EGYMÁS KÖZÜTT.

Bucuresti. Saját tud. A „Tara Noastra” közli azt a fenyegető levelet, amelyet Istrate Micescu kapott. Ez így hangzik:

„A romboló tevékenység miatt, amelyet a legionista mozgalom ellen folytatás és a diszkreditáló tevékenység miatt, amelyre kapitányunkkal szemben vetemedtél, figyelmeztetlek, hogy még a per megkezdése előtt hazug próféciákat bizonyítok reád. Öt golyó elég lesz arra hogy nyomorult tetteidet viszontszolgájam. Eljén a Légio és a Kapitány!”

Istrate Micescu a „Tara Noastra” tegnapi számában újabb nyilatkozatban támadja Codreanut.

(Tudósításunk folytatása a 2-ik oldalon.)

Népkisebbségi törvénytervezet középkelet-európai körúton

Párizsi távirat közli, hogy Delbos külügyminiszter mostani közép-kelet-európai körútja során igen fontos tárgyalási anyag lesz a népkisebbségi kérdés rendezése. Az illető távirati közlés szerint a francia külügyminisztérium már korábban készített a népkisebbségekre vonatkozólag egy tervezetet, amire Csehszlovákia és Jugoszlávia hajlandó is volt hozzájárulni, Románia azonban kifogásokat emelt ellene. Erre aztán a tervezetet a román kifogások figyelembevételével átdolgozták és Delbos most ezt az újabb tervezetet hozta magával körútjára. Amennyiben a francia tervezetet a kisantant-államok magukévá teszik, — amire Párizsban minden jöreménység megvan, — akkor Delbos visszaérkezése után a francia külügyminisztérium nyilvánosságra is hozza az illető munkálatot.

Ha talán mindenben nem is tényeknek megfelelő ez a híradás, de mégis föltehető annak nagy valószínűsége. Tudjuk, hogy a közép-kelet-európai helyzet ma minden nemzetközi tanácskozásnak fontos megbeszélési tárgya, s hogy minden érdekelt állam részéről a népkisebbségi kérdés az, ami leginkább ütköző pontba került. Természetes észjárással következtethető ebből, hogy a külügyminisztériumokban megoldási módokat keresnek, mely minden államot kielégítsen, s amellet valami tetszetős formát mutasson a kérdés lényege tekintetében is. A kérdésnek ez a lényege pedig az volna, hogy maguk a szóbanlevő népkisebbségek is valami megnyugtatóhoz jussanak, vagyis élethelyzetük olyan számhávtételéhez, mely úgy gazdasági, mint szellemi megmaradásuk és fejlődésük feltételeit biztosítja.

E lényeg fölül azonban nagyon megoszlanak az álláspontok. Az egységes államrendszer szempontja szerint csak egységes, vagyis egyetlen államnép van, amelyik a különböző faji, nyelvi és történelmi fejlődésű népek szerinti megosztást nem ismeri. Ebből következik az, hogy ezeket a külön népi valóságokat nem hajlandó jogokban részesíteni, hanem csak az egyes egyéneknek ad olyan jogokat, melyek az egyetlen államnép minden tagját egyenlően megilletik. A külön néphez tartozóknak is tehát előbb az államnép egységébe kell beolvadni, s csak akkor lehetnek egyenlő jogúak. Ebből folyik az, hogy a külön népi nyelvek és egyéb sajátságok nem jöhetnek figyelembe, hanem csak az államnép egysége szerinti nyelvtudás és a külön népi sajátságok feladása az, ami a kisebbségi néphez tartozó embereket az állam teljes jogu tagjává teheti. A népkisebbségek élethelyzetének rendezésére, illetve biztosítására ez az egyik felfogás.

A másik felfogás ezzel szemben az, hogy az állam lakosságát természetes népi sajátságai szerint kell venni, s ha valósággal nincs egység az alattvalók népi hovatartozandóságában, akkor nem is kell mesterkelten erőltetni az egyetlen államnép fikcióját. Az államnapi anyit népét kell számbavenni, amennyi valóság van, s így mindenkinek meg kell adni a maga népterületén a maga anyagi és lelki együttélése lehetőségeit. Tehát nemcsak egyetlen népnek kell adni államnapi minőséget, hanem a államon belüli minden más népnek is. Ebből következik, hogy az egyesek joggyenlő-

HÜSÉG NEM LETEZIK

En az ellenkezőjéről vagyok meggyőződve. Évekig, évtizedekig kitarthatunk egy ember, egy tárgy, egy idea mellett. Hát elégséges a kötelesség ahhoz, hogy az ember mindig hű maradjon? Korántsem! Meggyőződés kell a hűséghez és meggyőződésből vagyok én is hű az

ALGOCRATINE

gyógyszerhez már évtizedek óta. Egy lépést se teszek Algocratine nélkül, mert tudom, hogy akármilyen fájdalom lép is meg útközben, Algocratine megszabadít tőle. Ischias és csúz, köztvény és neuralgiák okozta fájdalmat, fogfájást, menstruációs fájdalmakat, hüléses bajokat Algocratine azonnal megszüntet. Algocratine praeventív szer és gyógyszer, megelőzi a betegséget és gyógyít.

Gyógyszertárakban és drogériákban kapható.

sége nem a saját külön népiségéről való lemondás árán van meg, hanem a saját népisége alapján: vagyis nemcsak az egyének, de a népiségek is jogegyenlőséget kapnak az államban. Ez a másik, a melyebbre hatoló felfogás a népkisebbségek helyzetrendezésére.

Mindkét felfogásra megvan a gyakorlat is. Az egységes államnép szempontjából kezelték eddig általában mindenütt a külön nyelvű és sajtósági népi kisebbségeket. De megelégedés se a multban nem volt ezen az alapon, se a jelenben nincsen. Viszont az államon belüli külön népi jogegyenlőségeket klasszikusan kiérlelte Svájc állami élete. Ott nincs nemzeti-ségi viszály és feszültség, mert az államon belül még egy negyvenezernyi tömegű külön népnek is megvan a saját népiségéhez való joga és ugyanolyan államnépként való rangja,

mint a milliós többségben élő többi belföldi népeknek. Az állam mégis, vagy éppen azért erősebb belső szilárdsága, mint akármelyik olyan állam, amely csak az egyetlen államnép felfogása alapján szervezte és szervezi magát.

A két gyakorlati példa világosan beszél. Kérdés azonban, hogy a most körutazásra vitt francia tervezet e két gyakorlati példa közül ahhoz hajlik-e, amelyik több megnyugtatót ígér? Inkább azt hisszük, hogy az államnépi egység alapján mozog, s a svájci példától még messzi áll. Pedig jó volna legalább közelíteni

ehhez a svájci példához, s valami közvetítő átmenetet találni az egyetlen államnép fikciója és az állam különböző népiségeinek az elismerése között. A helyi társadalmi, gazdasági és közművelődési önkormányzatok nagyon alkalmasak volnának ilyen átmenet megvalósítására. Az ilyen átmenet egyttal az összes európai népvizonyok békés fejlődésére is szerencsés átmenet volna. Mindenesetre melegen óhajtjuk, hogy a francia tervezet ne csak diplomáciai formulát hozzon, hanem a kérdés lényegét is üdvösen megoldja.

Cantacuzino hercegnő válaszolt a báró Huszár Pálné nyiltlevelére

Az idegenekről szóló beszéde nem a történelmi jogon itt élő magyarságra vonatkozott

(Tudósításunk folytatása az első oldalról)

Bucuresti. Saját tud. A Keleti Ujság november 30-iki számában Huszár bárónő nyilt levelet intézett Cantacuzino hercegnőhöz, a Román Nők csoportjának cluji nagygyűlésén elhangzott beszéde miatt. A hercegnő az *Universul* mai számában ugyancsak nyilt levélben válaszol, többek között a következőkben:

Bizonyára hibásan tolmácsolták önnek cluji beszédemet. Én azzal kezdtem, hogy nem ismerjük el a gyűlöletet, mint politikai fegyvert s egész beszédemben azokról az idegenekről szoltam, akik az utolsó húsz esztendőben jöttek Romániába. Leszögeztem, hogy semmi kapcsolatuk sincs a román földdel s ezért nincs semmi kötelezettségünk sem velük szemben. Csak hivatlan vendégek ők. Azért jogunkban

áli kivándorlásukat megszervezni.

Nem képzeltem, hogy ön úgy fogja érezni, hogy a nemzet, amelyet ön képvisel, ezek közé tartozik. Mi elismerjük történelmi jogukat ebben az országban, de nem tűrheti el egy ország sem, hogy állandóan újabb és újabb idegen elemek özönöljenek el. Ez nem jelenti, hogy az idegen ajkú őslakoságnak ne legyen meg a fejlődési lehetősége, a románság elsőbbségének figyelembevételével.

A MUNKAÜGYI MINISZTERIUM A KÜLFÖLDI MUNKAERŐK ALKALMAZÁSA ELLEN.

Bucuresti. Saját tud. A földművelésügyi minisztérium átiratot kapott a munkaügyi minisztériumtól, amely azt a közlést tartalmazza, hogy különböző hatóságok, állami vállalatok és állami egyedárusági önkormányzatok állandóan zaklatják a munkaügyi minisztériumot külföldi honosok beocsajtása, vagy a bentlők tartózkodási engedélyeinek a meghosszabbítása céljából, hogy ezeket alkalmazhassák. A munkaügyi miniszter átirata szerint az idegeneknek e vállalatokban való jelenléte nem kívánatos, ezért ajánlja a földművelésügyi minisztériumtól függő intézményeknek, hogy csak a végső esetben, mikor hazai munkaerő nem található, folyamodjanak külföldi munkaerőkhöz.

Nyugdíjasok Figyelmébe!

A nyugdíjgyűlés elnöksége értesíti az összes nyugdíjasokat, hogy utalványára (kaphatók Kat. Körben 10. ajtó) nagyon kedvezményes áron vásárolhatnak SCHERGERÉTE szöveteket

ZAUDERER posztó áruházban

Oradea, Strada Nicolae Iorga No. 1.

Szabolcs úr mútat

Irtó: Fazekas Sándor

János gazda gondokba merülve tanakodott Zsuzsánna asszonnyal. Hogy is lesz ezután az élet. Eddig még csak volt valahogy, de irás jött az udvarból, hogy a kasznár úr felmondja a kislehetet. Pedig annak a jövedelméből tanult ki a Zsuzsika leányzó is, hogy tanítónő lehessen. Az oklevél meg is van, csak állás nincs hozzá. Lett belőle egy diplomás zsellér. Pár héttel ezelőtt kapott ugyan a városban valami irodai alkalmazást, de sok köszönet nincs benne; éppen csak hogy megkeresi a ruházatát és félig nem eszik otthon. Félig, mert minden két héten teli tarisznyával kell bemenni hozzá. Hiszen jó jó a városi koszt is, de mégis csak többet ér a sonka, paprikás szalonna a grizlevesnél.

A mostani megbeszélés is ilyen városi útban végződött. János gazda befogta a lovakat, a szekérdereket jól megrakta szénával és hazai jókkal megrakodva, elkocogott a városban sínylő leányához.

Már hazafelé tartott, mikor Síteren utólérte az öreg este. Eh, gondolta — beállok pár órára a fogadó udvarára, a lovak is szusszannak egy kicsit, én is alszom egy nyúlfarknyit. A lovakat bekötötte az istállóba, ő pedig befeküdt a jászol alá. Nagyon alkalmas nyugvóhely.

A nagy teremben úri dáridó folyt, de már kiadta a méraét, halkulóban volt. Csak Sza-

bolcs tekintetes úr ült meg a széken emberi módon.

Örök az élet! — kiáltotta és belelőtt a nagybögőbe. A bögő mély hangon feljajdult és száz forgács repült a levegőbe. A lövés nem volt különösebb hatással a jelenvoltagekra, mert olyan állapotban voltak, hogyha harminc és felellett löttek volna a szobában, azt is természetesnek és magától értetődőnek találták volna.

A tivornya már a második éjszakába nyúlt belé. A cigányok elnyúlva horkoltak a padlón, de az urak sem voltak külön állapotban. Akinek a díványon nem jutott hely, az asztal alatt is kitünően érezte magát. Egyiknél-másiknál még próbálkozott a józanész beszédében megnyilvánulni, de makogásba fulladt.

Szabolcs úr több tonna súlyúnak érezte a fejét. Kénytelen volt támpontot keresni a könyökének az asztalon, hogy a tenyerével alátámaszthassa az állát, amely tudvalevőleg függvénye a fejnek. Tekintete a szemközti tükörre esett, amely élethűen mutatta képását.

Ki lehet az a részeg disznó? — tűnődött magában. — És még milyen szemtelenül fiksiroz. Hé, öcsém, kívül tágasabb, — rikkantott reá. De, hogy az is jártatta a száját, előkapta a revolverét és belelőtt a tükörbe. A tükör csörömpölve tört össze és eltűnt a tükörkép. — No, bikfic, hát jobb így, — mondotta elégtelen.

Örök az élet, — morfondírozott tovább.

Szabolcs úrnak ugyanis egy rögeszméje volt. Szerinte ma sincs több élet a földön, mint mikor az Uristen megteremtette a világot. Az

élet örök, csak éppen a porhüvelyek változnak. Ebből elköltözik és másikkban vesz ki lakást. Szóval a lélek is pontosan betart bizonyos lakbérnyelveket. Ezt a nézetet rendszeren borközi állapotban szokta kifejezésre juttatni, amikor a mindent rózsaszímben látó stádiumon már túl van és kezdődik az ecetes hangulat, az életuntagság. Ugyenkor határozottan emlékszik az előbbi életére is igyekszik azt megjátszani. Ha bortól jutott el ideig, akkor az előbbi életében rendszeren kínai mandarin volt, akút lefejezték, mert megszóktette az anyacsászárnét. Ha pedig pezsgő okozta ezt a visszaérzést, mérget lehetett rá venni, hogy az elmúlt életben szultán volt. Kegyetlen, vérszomjas szultán.

A szanaszét heverő pezsgős üvegek arra engedtek következtetni, hogy Szabolcs úr az előbbi életben szultán volt. Felállott az asztaltól és bizonytalan léptekkel kiment. Kint sötét volt, csak a csillagok pislogtak. Felköttem a beglerbégét, amiért elaludt a hold, — dühöngött. Neki botorkált a János gazda szekerének. Császári gyaloghíntó, — állapította meg. — És széna van rajta; bizonyosan az én boszporusi kaszalómról lopta a gazember. — Rövid habozás után Szabolcs úr felmászott a szekérre és úgy beléjúrta magát a szénába, hogy az orra sem látszott ki belőle. Édesdeden elaludt, olyan mélyen, hogy az anyagi trombitaszóra sem ébredt volna fel, ha történetesen most lett volna a feltámadás.

János gazda egyszer feleszmélt a jászol alatt, kiment megnézni a csillagok állását. A jásztyúk már magasan állott, tehát éjjel el-

A japánok áttörték a Nanking előtti kínai védelmi vonalat

A kínaiak utolsó védelmi vonalra gyűnek Nanking körül. — Bonyodalmak a sanghaji japán díszfelvonulás elleni merénylet miatt

Sanghaiból jelentik. A japán csapatok áttörték Nankingtól keletre 70 kilométerre a harmadik kínai védelmi vonalat. A kínaiak 30 ezer embert akarnak összpontosítani az utolsó védelmi vonalra, mely már csak 30 kilométerre van Nankingtól keletre.

Sanghaiból jelentik. Jelentették, hogy a sanghaji nemzetközi negyedben rendezett japán díszfelvonulás során egy kínai kézigranátot dobott a japán csapatok köze. A merénylet egy, a nemzetközi őrségben szolgálatot teljesítő kínai rendőr lelőtte Sanghaiban először az a hír terjedt el, hogy a merénylő kóreai. Később azonban minden kétséget kizárólag megállapították, hogy kínai ember dobta a bombát a japánok közé. A nyomozást a nemzetközi rendőrség és a japán katonai őrség együttesen folytatja. A vizsgálat befejezéséig a Nanking Roadot elzárták a forgalom elől.

EGY ANGOL MEGSÉRTETTE A JAPÁNOK ZÁSZLÓJÁT

Sanghaiból jelentik. A díszfelvonulás során incidens támadt a japánok és egy angol jogtanácsos között. Az angol ugyanis kiragadott egy japán kezéből egy kis japán zászlócskát és azt összetörte. A nemzetközi rendőrség az angolt letartóztatta. A rendőrállomás előtt japánok csoportosultak és követelték, hogy az angolt adják ki. A jogtanácsos a rendőrség előtt azzal védekezett, hogy a japánok gúnyolódva hadonáztak orra előtt az apró zászlóval és ezért elvesztette türelmét. Kihallgatása után a nemzetközi rendőrség az angol jogtanácsost egy hátsó ajtón kicsempesztte az épületből.

A japán parancsnokság nyilatkozatot adott ki, mely szerint a nemzetközi negyedben a japánellenes izgatás tovább folyik és nem történnek megfelelő intézkedések. Ha ezek a körülmények nem változnak meg, — folytatja a japán parancsnokság nyilatkozata, — a japán hadsereg kénytelen lesz a nemzetközi negyedben rendfenntartó járőrszolgálatot rendszeresíteni.

A japánok a nemzetközi engedélyes terület közelében a löversenypálya környékén erődöket kezdtek építeni és drótkadályokat feszítettek ki. Az amerikai csapatok parancsnoksága közölte a japánok parancsnokával, hogy a löversenypálya területe és környéke amerikai védelem alatt áll és ha a megkezdett építkezéseket folytatják, ebben Japán részéről a nemzetközi terület jogainak megsértését fogják látni. A japánok erre abbahagyták a munkát.

A KINAI ANGOL KÖVETSEG SHANGHAIBA KÜLTÖZIK

Hankauból jelentik. A nankingi angol nagykövetség, mely már régebben egy ágyunaszád fedelzetére költözött át, közölte a japán

parancsnoksággal, hogy Sanghaiba teszi az székhelyét. Megjelölte az útirányt is, amelyen a követség tagjai Sanghaiba utaznak és biztosítékot kért a japán parancsnokságtól, hogy semmi bántódásban nem lesz részük.

A brazil kormány feloszlatta az összes politikai pártokat

Rio de Janeiroból jelentik: A brazil kormány feloszlatta az összes politikai pártokat azon a címen, hogy részben nem nemzeti szelleműek, részben pedig olyan szellemet képviselnek, amelyek ellentétben állnak az új kormányzati rendszer követelményével.

mult. Befogta a lovakat és szép csendesen elcogott. Otthon beszámolt az asszonynak az útról, majd hozzáfogott a visszahozott széna lerakásához. Rövid idő múlva napvilágra került az alvó Szabolcs úr, mint egy modern Tutankamen.

János gazdának leesett az álla a csudálkozásból. Hogy kerül a szénába Szabolcs úr, a környék földesura? Kiszólitotta Zsuzsánna asszonyt is, de ketten sem voltak elég okosak megítenni a rejtélyt.

Vannak alvók, akik megerzik, ha merően nézik őket. Szabolcs úr is ezek közé tartozott. Idegesen kezdett mozgolódni, hánykódott, vergődött, éppen most akarta a begyerbőget karába húzatni, míg egyszer sikerült neki felülni. A szeme verberforgott, az agya kibúlt volt.

— Karóba húztaik gazember, — kiáltott János gazdára.

— Kicsodát, tekintetes úr? — hökkent meg János gazda.

— Tekintetes úr! Miért nem mondd tényszerűen Padisah! Padisah, te gyaur kutya. Értetted?

— Igenis, értettem, — mosolygott befele János gazda.

— Ide hallgass Ibrahim. Megteszlek nagyvezérnek. Szabad lopás. Veresd meg a harci üstöket, szedd össze a janicsárokat, pattantyusokat, spáhikat, a ruméitai és anatóli martalócskat és ostromold meg Budavárát. De vigyázz, hogy a keresztfiannak, János Zsigmondnak hajaszála se görbüljön meg, mert kerékbe tö-

rettek.

— Küldd ide Zulejkát, te vén banya, — rivalt Zsuzsánna asszonnyra.

— Zsuzsikát? Zsuzsika már hivatalban van a városban egy bőrkereskedésben.

— Micsoda! Egy cserkesz hercegnő bőrkereskedő lett? Ibrahim, vedd máglyára ezt az asszonyi állatot.

János gazda elronta Zsuzsánna asszonyt és a fülebe súgta, hogy készítsen ebédet, mert, ha Szabolcs úr magához tér, olyan éhes lesz, mint a farkas. Némi szerény tapasztalata neki is van ezen a téren. Azután visszatért Szabolcs úrhoz és kíváncsian várta a további fejleményeket.

— Ég az asszony? — kérdezte Szabolcs úr.

— Ég, — jelentette János gazda.

— Nagyon jól van. Most hozd ide a zöld kaftánomat, mert szelámlikra kell mennem.

Szabolcs úr lefele kászolódott a szekérről. Közben egy elkésereedett méh nagyot csipett a tarkóján. Szabolcs úr mondott egy cifrát és odacsapott az érdekelt helyre. A pezsgőmámoros agyról egyszerre elcsapódott a misztikus visszasejtés ködje. Szabolcs úr megint az lett, aki volt, hála a méhecskének.

— Kegyeskedjék besétálni padisah úr szegény alattvalója viskójába, — invitálta János gazda.

Szabolcs úr csudálkozva nézett rá:

— Megbolondultál János? Mióta vagyok én padisah?

— Az előbb tetszett modani.

— Ént? Minek iszol annyit, ha nem bírod.

Zsuzskal — kiáltott rá a tűzhelynél forgolódo gazdasszonnyra.

— Zulejka, — igazította helyre Zsuzsánna asszonyt.

— Na, tessék. Ez is a kontya alá töltött.

Közben letelepedtek a tiszta szobába, a megterített asztal mellé. Zsuzsánna asszony behozta a sebtében készített ebédet. Szabolcs úr pompás étvágygal evett, különösen a friss forrásvízet találta kitünőnek.

— Hogy éltek, János? — kérdezte Szabolcs úr, mikor szivarra gyújtott.

— Hát eddig csak élünk, de mióta a kasznár úr felmondta a bérletet, összebb kellett húzódnunk.

— Nem baj; én meghosszabbítom a bérletet. Három hold helyett adok ötöt, ha meg tudsz vele bírkózni. A lányodnak pedig mondd meg, hogy adja be a kérvényét a püspök úrhoz. A többi az én gondom.

János gazdáék olvadoztak a hálálkodástól.

Az ablak előtt egy könnyű homokfutó állott meg. Hosszú nyomozás után sikerült a kastélyban megtudni, hogy hova tűnt el Szabolcs úr. Szabolcs úr felpattant az ülésre, kezébe vette a gyepplőszárat és elkészönt a vendéglátó gazdától.

János gazdáék hosszasan néztek a lovafutó kocsit után.

— Adott úri ember, — mondotta Zsuzsánna asszony. — Csak némelykor kótyagos egy kicsit.

— Uri vonás, — jegyezte meg János gazda.

Cauromáru — minőségáru.

Kérjen mindenütt

CAUROM

hó és sárcipőt.

Delbos kedvező kilátásokkal kezdette meg közép-kelet európai körútját

Nagyszabású fogadtatás Varsóban. — Jóhatást keltett a Neurath báróval történt berlini találkozás

Varsóból jelentik: Delbos francia külügyminiszter péntek délután fél 5 órakor megérkezett Varsóba. A pályaudvaron Beck külügyminiszter és a lengyel külügyminisztérium tisztviselői üdvözölték.

Delbos első tanácskozása Beck lengyel külügyminiszterrel péntek este fél 7 órakor kezdődött és egy óra hosszat tartott. A tanácskozás inkább udvariassági jellegű volt. A tulajdonképpeni politikai megbeszélések szombaton kezdődnek. Delbos közölte Beckkel londoni megbeszéléscinek eredményét és rendkívüli érdeklődést keltett az a körülmény, hogy

Neurath birodalmi külügyminiszter személyesen üdvözölte Delbost a berlini pályaudvaron. Beck a maga részéről kiemelte az esemény nagy jelentőségét. Noha nem szabad tulozni a dolgok közvetlen fontosságát, mégsem maradhatnak el annak kihatásai, amelyek kidomborítják azt az enyhülést, amelyet Neurath lépése már kifejezett. Mindezekből azt a következtetést vonják le, hogy Delbos kedvező kilátásokkal kezdte meg közép-kelet európai körútját.

A francia külügyminiszter péntek este Noel varsói francia nagykövet vendége volt szükkörű vacsorán.

Delbos Budapesten is megszakítja útját

Párizsból jelentik: Az „Agence Radio“ varsói jelentése szerint Delbos környezetében azzal a tervvel foglalkoznak, hogy Delbos közép európai útja során rövid időre Budapesten is megszakítja útját és ugyanugy, mint Berlinben Neurathtal tette, Kánya Kálmánnal is rövid megbeszélést folytat. Végleges döntés azonban a budapesti átutazás kérdésében még nem történt.

Párizsból jelentik: Párizsban meglepetést és jó benyomást keltett az a hír, hogy Delbos a berlini pályaudvaron maga Neurath német birodalmi külügyminiszter fogadta. A lapok berlini tudósítói utalnak arra, hogy a megbeszélés igen szívélyes hangnemben folyt le. A „Paris Soir“ szerint a két államférfinak kölcsönösen igen sok mondanivalója volt. A német kormány eljárása annál figyelemreméltóbb, mert Baldur von Schirach német ifjúsági vezér a „Welt und Macht“ című folyóiratban együttműködésre szólította fel a német és francia ifjúságot. Mindenesetre nagy fontosságot tulajdonítanak Schirach közeledésére irányuló ismételt kezdeményezésének.

Berlinből jelentik: Berlini politikai körökben igen nagy jelentőséget tulajdonítanak annak, hogy Delbos utban Varsó felé Berlinbe érkezéséről hivatalosan értesítette Neurath bárót. Fontos körülménynek tartják azt is, hogy Delbos a német külügyminiszterrel folytatott eszmecserevel kezdte meg közép-kelet európai körútját.

TAVOLODAS MOSZKVÁTÓL, KÖZELEDÉS LENGYELORSZÁGHOZ, ROMÁNIAHOZ ÉS JUGOSZLAVIAHOZ.

Genéből jelentik: A „Journal de Genève“ Delbos közép európai útjával kapcsolatban a következőket írja:

— A francia külügyminiszter közép-kelet európai látogatása során arra a megállapodásra fog jutni, hogy minél jobban eltávolodik Franciaország Moszkvától, annál jobban megszilárdítja kapcsolatait Lengyelországgal, Jugoszláviával és Romániával. Nem fognak titkolni ebben a tekintetben Delbos előtt sem

Varsóban, sem Bucuestiben, sem Belgrádban.

ÖRÖM A LENGYEL SAJTÓBAN.

Varsóból jelentik: A lengyel sajtó hangjából kiérzik az affelett érzett öröm, hogy Delbos nem utazik Moszkvába. Delbos a francia államérdek kedvéért kénytelen ugyan egy ideig még túrni a Szovjettel kötött szövetséget, ez azonban nem zárja ki azt, hogy ne érezze a francia—oros viszony tarthatatlanságát.

Legkellemesebb téli olvasmányul szolgálhatnak

az „Új Elet Regénytár“ legújabb kiadványai:

1. **E. B. Hardy:**
A fekete orkán lovasa
2. **Ijjas Antal:**
S. O. S. villámvihar
3. **K. B.:**
Tobolszki páncélvonat
4. **Frd Leslie:**
Éjféli hold völgye
5. **Iane Kovách:**
Shanghai tüztenger
(Elfogyott)
6. **Demjén József:**
Li Tang hercegnő

Szép színes fedőlap. Egy-egy regény terjedelme 64 oldal, ára 4 Lei. Tömeges megrendelés esetén 20 % engedmény. Kapható kiadóhivatalunkban.

Eredeti közlemény.

Az első üveg **Gastro D.** után teljesen gyógyultnak éreztem magam és nagyon köszönöm Önnek, hogy megismerhettem ezt a gyógyszert, amellyel a szenvedők visszakaphatják egészségüket és életkedvüket. Teljes (szívelettel) Tóth István, Szt.-Paul. Jud. Arad. u. p. Sofronia

A köszönő levelek százait kapjuk az országon minden részéből, melyekben lelkesedéssel írják a Gastro D. csodálatos és gyors gyógyító hatásáról a gyomor- és bélbajok összes esetében. Orvosok is ajánlják.

Gastro D. kapható gyógyszerárakban és drogériákban vagy megrendelhető 135 lei utánvét mellett Császár E. gyógyszerárakban, Bucaresti, Calea Victoriei 124.

Benyújtották Oradeán a Magyar Párt jelölő ívét a képviselőválasztásra

Oradea. Saját tud. Pénteken délután a törvényeségi főelnök előtt megjelentek a Magyar Párt nevében dr. Bartos Gyula és dr. Czeglédy Miklós ügyvédek, akik átnyújtották a párt kiegészített jelölőívét a december 20-iki képviselőválasztásra. A tanasiu törvényeségi főelnök átvizsgálta a jelölőívét, azt minden tekintetben rendben találta és érvényesnek elfogadta. Ezzel a Magyar Párt a szavazólistának a hatodik helyére került. A hatodik lista a szavazólap második oldalának felső jobb sarkában nyert elhelyezést és jele, mint más eddigi választásokon is, a dőlt kereszt:

A Magyar Párt jelölőívén a következők szerepelnek:

1. Dr. Soós István ügyvéd, református egyházkerületi főjegyző Oradea.
2. Dr. Patzkó Elemér ügyvéd, Oradea.
3. Buday Tibor cipésziparos, Oradea.
4. Csomafáy Sándor nyug. postamester, Săcueni.
5. Cs. Benedek Péter gazdálkodó Tárcaia.
6. Fenesi László építőmester, Oradea.
7. Dr. Fehér Endre ügyvéd, Oradea.
8. Sárközy Gerő gazdálkodó, Arpásel.
9. Józsa Imre gazdálkodó, Paleu.

Ezekre a nevekre, akik vállalták a képviselőjelölés nehéz felelősségét, Bihar megye magyar népe minden tekintetben büszke lehet. De végük csak sorjában a jelölteket. Dr. Soós István a listavezető, aki egy egyházi téren, mint a Magyar Párt életében kora fiatalsága óta a legtevékenyebb és legodaadóbb szerepet viszi. Minden becsületet magyar ügynek igaz szószólója, vallásos, keresztény, igaz magyar ember. Dr. Patzkó Elemér katolikus ember, aki a katolikus intézményeket védi. Vele a fiatalabb nemzedék került a képviselői listára. Buday Tibor régi, becsült iparos Oradeán, aki egyszerű foglalkozása mellett mégis a magyarság egyik legharcosabb embere. Csomafáy Sándor állásából elbocsájtott postamester, aki igaz, talpig férfias kitartással előljárt minden ügyben és a săcueni járás magyarságának sokat próbált harcos vezére. Cs. Benedek Péter gazdálkodó a híres Tárcaia község magyarjainak egyik legelkesebb vezetője. Az ő nevét is ismerik széles Bihar megyében. Dr. Fehér Endre ügyvéd Oradeán, aki tevékeny részt vett ki a magyar ifjúság megszervezésében. Fenesi László építőmester, a legnagyobb iparágnak a képviselője a jelölő listán. Derék, vallásos magyar ember, akit iparostársai általánosán becsülnék. Sárközy Gerő falusi gazda, de egyben zengőszavú költő is, akinek nevét gyönyörű szép versei után ismerte meg a megye lakossága. Józsa Imre gazdálkodó Paleu községben, aki két kezével tőri a föld rögét a mindennapi kenyérért.

Ez a lista a lehető legdemokratikusabb és a legjobban kifejezi a bihari magyar nép igazi összetételét. Van benne iparos, gazdálkodó és városi foglalkozású magyar ember. Minden társadalmi réteg helyet kapott tehát a jelölésnél, amelynek demokratikus formája mindenkit lelkesedéssel kell, hogy eltöltsön. Így érthető meg azután az az óriási lelkesedés, mellyel egész Bihar megye magyar népe készülődik a mostani választásra.

Az „Erdélyi Múzeum-Egyesület” 1937-38 évi téli előadás-sorozata

A nagymultu EME ezidén is megtartja évenként szokásos tudománynépszerűsítő előadás-sorozatát. A rendkívüli kultúrtejesítményt jelentő előadás-sorozat, mint minden esztendőben, így ezidén is hatalmas munkaprogramot ölel fel és ugyan összeállítva, hogy a közönségszűkebb rétegeit is foglalkoztassa. Az egyes előadásokat az erdélyi magyar tudományosság legjelesebb képviselői tartják. Az előadás-sorozat programját egyébként részletesen ismertetjük az alábbiakban:

NÉPSZERŰSÍTŐ ELŐADÁSOK

(A cluji unitárius püspökség dísztermében délután 6 órai kezdettel.)

1937. december 7 (kedd). Dr. Kántor Lajos: Gr. Wass Otilia, az Erdélyi Múzeum Egyesület nagy jölteveje. (Bölcsészeti, nyelv- és történettudományi szakosztály.)
1937. december 8 (szerda). Dr. Tulogy János: A közönség szerepe a természettudományi megfigyelésekben. (Természettudományi szakosztály.)
1937. december 9. (csütörtök). Dr. Orient Gyula: Japán egyetemi hallgatók élete. A japánok kórházai, gyógytárai. (Vetített képekkel. Orvostudományi szakosztály.)
1937. december 13 (hétfő). Pülöp Ferenc: Az erdélyi századok gazdasági élete. (Jog- és társadalomtudományi szakosztály.)
1937. december 14 (kedd). Dr. Schmidt Béla: Mióta beteg? (Orvostudományi szakosztály.)
1937. december 15 (szerda). Nántus János: „Kína, a világ virágos közepe.” (Vetített képekkel. Természettudományi szakosztály.)
1938. január 10 (hétfő). Petrovay Tibor: A gazdasági autárchia. (Jog- és társadalomtudományi szakosztály.)
1938. január 11 (kedd). László Dezső: Mai nevelési kérdéseink. (Bölcsészeti, nyelv- és történettudományi szakosztály.)
1938. január 12 (szerda). Dr. Szász Ferenc: Mi alapon jósolja a rádió az időt? (Természettudományi szakosztály.)
1938. január 13 (csütörtök). Dr. Kelemen László: A szív betegségeiről. (Orvostudományi szakosztály.)
1938. január 17 (hétfő). Venczel József: A társadalomkutatás száz éve. (Jog- és társadalomtudományi szakosztály.)
1938. január 18 (kedd). Dr. Boros György: Brassai az Erdélyi Múzeumban. (Bölcsészeti, nyelv- és történettudományi szakosztály.)
1938. január 19 (szerda). Dr. Balogh Ernő: A világrend. (Természettudományi szakosztály.)
1938. január 25 (kedd). Dr. Kristóf György: Vörösmarty és Fadrusz. (Bölcsészeti, nyelv- és történettudományi szakosztály.)
1938. január 26 (szerda). Husz Ódön: Rejtett élet a talajban. (Vetített képekkel. Természettudományi szakosztály.)
1938. január 27 (csütörtök). Dr. Koleszár László: A fájdalomcsillapításról. (Vetített képekkel. Orvostudományi szakosztály.)
1938. január 31 (hétfő). Br. Diószeghy Erzsébet: Az amerikai és angol társadalomkutatás. (Jog- és társadalomtudományi szakosztály.)
1938. február 1 (kedd). Dr. Nagy Géza: Szász Domokos. (Születésének 100. évfordulója alkalmából. (Bölcsészeti, nyelv- és történettudományi szakosztály.)
1938. február 2 (szerda). Cseke Domokos: A folyékony arany. (Vetített képekkel. Természettudományi szakosztály.)
1938. február 7 (hétfő). Bakk Péter: A román társadalomkutatás rendszere. (Jog- és társadalomtudományi szakosztály.)
1938. február 8 (kedd). Dr. Kiss Elek: Erdélyi utazókról. (Bölcsészeti, nyelv- és történettudományi szakosztály.)
1938. február 9 (szerda). Dr. Tulogy János: A természettudományok fejlődésének története. (Természettudományi szakosztály.)
1938. február 10 (csütörtök). Dr. Józ István: Rádium az orvostudomány szolgálatában. (Vetített képekkel. Orvostudományi szakosztály.)
1938. február 14 (hétfő). Vita Sándor: Társadalomkutatás Középeurópában. (Jog- és társadalomtudományi szakosztály.)
1938. február 15 (kedd). Dr. Péterfy Pál: Epe- és vesekővekről. (Orvostudományi szakosztály.)
1938. február 16 (szerda). Deák Ferenc: A magyar csillagászat története. (Vetített képekkel. Természettudományi szakosztály.)
1938. február 21 (hétfő). Dr. Szabó T. Attila: Transylvániai magyar társadalomkutató munka. (Jog- és társadalomtudományi szakosztály.)
1938. február 22 (kedd). Dr. György Lajos: Vándoranekdoták. (Bölcsészeti, nyelv- és történettudományi szakosztály.)
1938. február 23 (szerda). Dr. Gergely Jenő: A kvantum-elmélet. (Természettudományi szakosztály.)

ELECTROSTAR
BUCUREȘTI, I - Calea Victoriei, 2

- Erős fény.
- takarékos áramfogyasztás
- felülmúlhatatlan tartósság

az ARGON izzólámpa egyetlen házból sem hiányozhat.
Gyára: Fieni, Jud. Dâmbovița

Madrid bombázása megkezdődött

A barcelonai hatóságok eltiltották a karácsony megünneplését

Párizsból jelentik: Barcelonai jelentés szerint a spanyol nemzeti csapatok a guadarramai és aragoniai szakaszon támadást kezdtek, de a vörösek visszaverték. Salamancai jelentés szerint viszont Riava környékén. Segoviatól északra a köztársaságiak súlyos vereséget szenvedtek. Egyelőre sem a köztársaságiak, sem a nemzetiek nem tudtak döntést kiesi-

karni. Madrid ágyúzása újból megkezdődött. A nemzeti tüzérég gránátjai főként Madrid város központjába, a Puerta el Sol környékére csaptak le.

Másik barcelonai jelentés szerint a katalán vörös hatóságok megtiltották a karácsony megünneplését azzal az indoklással, hogy az reakciós és polgári jellegű.

1938. február 24 (csütörtök). Dr. Herskovits Izidor: A hordozható Röntgen készülék használatáról. (Bemutatással. Orvostudományi szakosztály.)
1938. február 28 (hétfő). Dr. Mikó Imre: Az alkotmányról. (Jog- és társadalomtudományi szakosztály.)
1938. március 11 (kedd). Dr. Kovács Margit: Fertőző női betegségek. (Orvostudományi szakosztály.)
1938. március 2 (szerda). Bereczky Tibor: A vitaminok. (Vetített képekkel. Természettudományi szakosztály.)
1938. március 7 (hétfő). Dr. Vargha Lajos: Mindennapi jogi kérdések. (Jog- és társadalomtudományi szakosztály.)
1938. március 8 (kedd). Dr. Jancsó Elemér: Az erdélyi irodalom utolsó húsz éve. (Bölcsészeti, nyelv- és történettudományi szakosztály.)
1938. március 9 (szerda). Dr. Tulogy János: Földünk kutatásának újabb eredményei. (Természettudományi szakosztály.)

1938. március 10 (csütörtök). Dr. Koleszár László: A plasztikai sebészetről. (Vetített képekkel. Orvostudományi szakosztály.)
1938. március 14 (hétfő). Dr. Asztalos Sándor: Az ingatlanforgalomról. (Jog- és társadalomtudományi szakosztály.)
1938. március 15 (kedd). Dr. Tavaszy Sándor: Ember és világa. (Bölcsészeti, nyelv- és történettudományi szakosztály.)
1938. március 16 (szerda). Dr. Kelemen László: A cukorbetegség mint szociális megbetegedés. (Orvostudományi szakosztály.)
1938. március 22 (kedd). Dr. Monduk Béla: Iparoskérdések. (Jog- és társadalomtudományi szakosztály.)
1938. április 20 (szerda). Bányai János: Gyógylámpák és gyógyiszapok a Székelyföldön. (Vetített képekkel. Természettudományi szakosztály.)

A társaságunk programját lapunk legközelebbi számaiban közöljük.

Mi történt az elmúlt héten?

(Külpolitikai figyelő)

*

Írja: Observator

Chautemps francia miniszterelnök és Delbos külügyminiszternek londoni tanácskozásait az angol külpolitika irányítóival éppen olyan titok veszi körül, mint Lord Halifaxnak Berlinben és Berchtesgadenben folytatott megbeszéléseit. A nemzetközi közvélemény megint csalódott. Azt hitte, hogy Londonban fényt fognak deríteni a „nem hivatalos” angol-német eszmecsereinek anyagára is. Ehelyett az történt, hogy még a „hivatalos” francia-angol tárgyalások eredményeit sem hozták őszinte és konkrét formában nyilvánosságra. Az a néhány soros hivatalos közlés, amely mind a két tárgyaló fél hozzájárulásával megjelent, csupa általánosságokat tartalmaz és egyetlenegy mondatában sem árulja el, sem a megbeszélések lényegét, sem azoknak kézzelfogható eredményét.

Azt hivatalos nyilatkozat nélkül is tudta és várta mindenki, hogy Lord Halifax berlini látogatása hozzájárult a nemzetközi félreértések okainak „tisztázásához” és éppen természeténél fogva alkalmas volt a légkör megjavítására. Azonban inkább azt szeretné tudni mindenki, hogy megtalálták-e a tárgyaló felek azokat a módokat és eszközöket, amelyek segítségével a félreértések okait ki is lehetne küszöbölni. E tekintetben nem megnyugtató, sőt egyenesen aggályos a hivatalos nyilatkozatnak az a része, mely szerint különösen „a gyarmati kérdésnél az ügy elbírálása és rendezése mélyebb tanulmányt igényel.”

Chautemps a sajtó képviselői előtt azzal tért ki a hivatalos közlésnek bővebb magyarázata elől, hogy Chamberlain az angol alsóházban ugyis felelni fog a feltett kérdésekre. Nagy meglepetést keltett tehát, amikor Chamberlain az angol alsóházban csupán a kiadott hivatalos jelentés felolvasására szorítkozott és kijelentette, hogy több mondanivalója nincs Titoktartását azzal indokolta meg, hogy — és ez volt az utóbbi napok legkiábrándítóbb eseménye, — „a felvetett problémák általános elintézését nem lehet elérni pusztán két vagy három ország között folyó megbeszélések útján. Arra kell tehát törekedni, hogy más országok is bekapcsolódjanak a megbeszélésekbe.” „Világosan hangsúlyoznom kell azonban, — folytatta Chamberlain, — hogy nem hiszem, miszerint már annyira jutottunk volna, hogy tanácsos lenne a megbeszélések azonnali kiterjesztése, noha talán erre későbbi stádiumba sor kerülhet.”

Az eredmény tehát, — legalább is Chamberlain nyilatkozata szerint, — csak annyi, hogy Franciaország és Anglia államférfiai ismétellen megállapították a két állam között fennálló érdekazonosságot és a felfogásban való közösséget.

Nem hivatalos körök véleménye szerint a londoni megbeszélések legfőbb célját azoknak a feltételeknek és módzatoknak megkeresése képezte, amelyek alkalmasak volnának egyrészt a berlin-római, másrészt párizs-londoni tengelyek között fennálló nézetkülönbségek el-

Mikulásra **gyermekjátékok,** si, korcsolya és mindennemű sportcikk legolcsóbban és legnagyobb választékban **HAVRANEK** utódánál beszerezhetők.

tüntetésére. Nyomatékosan hangsúlyozták azonban a tárgyalófelek, hogy a *megoldási kísérletek nem történhetnek más, kívülálló államoknak; így elsősorban Ausztriának és Csehszlovákiának kárára.*

A németek gyarmati követeléseit Franciaország is hajlandó volna megszívlelni és a régi német gyarmatok egy részének visszaadását megfontolás tárgyává tenni, ha Németország hajlandó volna 1. megkötni a nyugati egyezményt; 2. beszüntetni, vagy legalább is mérsékelni fegyverkezésének ütemét; 3. visszatérni a Népszövetségbe; 4. bekapcsolódnék a világgazdaság vérkeringésébe.

Az előbb említett nem hivatalos, de jól informált körök tudni vélik azt is, hogy Anglia és Franciaország hajlandók közbenjárni Prágában azért, hogy Csehszlovákia a szudéta németeknek bizonyos mértékű autonómiát adjon.

Ismerve Németország álláspontját a felsorolt feltételek tekintetében, nem valószínű, hogy a gyarmati kérdés megoldása ezen az alapon lehetséges lenne. Az angol lapok ugyan írják, hogy Hitler csak „megingathatatlan”, de nem „megközelíthetetlen.” De éppen e megingathatlansághoz az is beletartozik, hogy ő a gyarmatokat nem ellenszolgáltatások fejében követeli, hanem Németország régi szerzett joga alapján. Ezért kapjuk a német lapokból annak a folytonos kihangsúlyozását, hogy a német gyarmati követelések nem lehetnek alku tárgyai. Most a helyzet az, hogy Németország gyarmatigényei jogosságát ellenfelei is elismerik: és ez Németországnak egyelőre elég. A gyarmatok *tényleges* visszaadására tud és kész is vární.

Könnyen megteheti, mert hiszen Németországnak a gyarmati tevékenységben való részvétele a világháború után sem szűnt meg. A versaillesi szerződéssel a német koloniális társaságok elvesztették ugyan ültetvényeiket és üzleti telepeiket, a Birodalom azonban birodalmi könyvkövetelések átengedésével és újjáépítési járulékokkal egymilliárd birodalmi márkát meghaladó összeggel kárpótolta a koloniális társaságokat és az ültetvényeseket. Ezek az összegek és egyéb vagyontárgyak birtokában a *német gyarmati társaságok újból felvehették tevékenységük fonalát az elvesztett területeken.*

Néhány évvel a békekötések után az új

A csuklyás összeesküvés nyomozása meglassult

A baloldali lapok is beismerik, hogy téves túlzásokba ment a vizsgálat. — Tardieu volt miniszterelnököt kihallgatás után hazabocsátották

Párizsból jelentik: A „Paris Soir” szerint a rendőrség a csuklyás összeesküvéssel kapcsolatban kétszáz egyén bűnrészességét állapította meg. A rendőrség most az összeesküvés anyagi forrását igyekszik felkutatni. A „Ce Soir” szerint eddig az összeesküvők 80 millió frankot költöttek fegyvervásárlás céljaira. A biztonsági hivatal már teljesen ismeri az összeesküvés minden részletét, de érthetetlen okok miatt meglassult a hatósági nyomozás menete. Az utolsó 48 órában mindenesetre sajnálatos tévedések történtek.

Tardieu, akit bizonyos kérdések tisztázása

gyarmatbirtokosok és mandatárius hatóságok megengedték a német telepek visszatérését, mert a területek feltárása e hatóságoknak is érdekükben állott, viszont anyaországuk tőkéjének érdeklődése nem bizonyult elég erősnek. Az *Afrikanische Frucht Co. A. G.* ma már kb. ötezer hektár visszahódított területen dolgozik; a *Bibindi r.-t.* tizenhatezer hektár területet tart művelés alatt és a *Togo Társaság*, nemkülönben, a *Német Keletafrikai Társaság* hasonló módon visszahelyezkedtek már a régi német-afrikai gyarmatbirodalom területe egy jórészenek birtokába és használatába. Ezek a társaságok 50—80% mennyiségben látják el már Németország gyarmati szükségleteit: banánban, olajban, kakaóban és más olyan terményekben, amelyeket Németország a háború előtt is gyarmataiból hozott be. Ha ehhez hozzávesszük még azt, hogy e társaságok mindegyike saját szállítóflottával rendelkezik, meg tudjuk érteni azt, miért mondhatta Hitler néhány héttel ezelőtt Augsburgban, hogy Németországnak módjában van vární régi gyarmatainak visszaadására, ha kell hat esztendőig is. Lehetséges, hogy az átadás akkor már tisztán formális jellegű lesz és csupán politikai jelentőséggel fog bírni, mert a gyarmatterületek „gazdasági urai” akkor már megint a németek lesznek.

Angol és francia lapokban továbbra is makacsul tartja magát az a felfogás, hogy a Németországgal való megbékélés és megegyezés Csehszlovákiának bizonyos mértékű áldozathozatal nélkül nem lehetséges. A legkomolyabb és a legtekintélyesebb angol lap: a *Times* többek között így ír: „Aki Csehszlovákiának népi összetételét és határvonalát vizsgálja, nem zárkozhatik el annak megállapítása elől, hogy Németország jóakarata lényeges feltétele ez állam biztonságának.” Szükséges tehát és Csehszlovákiának is érdekében áll, hogy Németország kívánságai bizonyos irányban és bizonyos mértékig honoráltassanak. Vonatkozik ez elsősorban a szudéta németeknek adandó autonómiára. „A szudeta németeknek ez a kívánsága, — írja a *Sunday Times*, — se nem új, se nem esztelen, mert Csehszlovákiának jelenlegi elnöke, a béketárgyalások során, maga jelentette ki azt a szándékát, hogy Csehszlovákiát második Svájcá kívánja tenni.”

Mindenesetre indokolt az általános kíváncsiság, vajjon a legérdekeltőbb fél, maga Csehszlovákia mit fog szólni ezekhez az ismétellen felbukkanó és igen komoly helyekről kolportált kombinációkhoz. Delbos nem hiába hagyta középeurópai útja utolsó állomásának Prágát. Összes utai tapasztalatait tulajdonképpen csak ott lehet kellően összegeznie. Hiszen ahogyan az új Középeurópa keletkezése Csehszlovákia alapításával kezdődött, úgy leginkább az ő életkérdése Középeurópa végleges rendezése is.

végzett Párizsba hívtak, már vissza is utazott Mantonba. Attól tartanak, hogy az összeesküvés igazi bűnösei nem is kerülnek meg.

Nyáriasan szép az idő a román tengerparton

Bucuresti. Saját tud. A vihar tovább tart a Márvány- és Egei-tengeren, valamint a Fekete-tenger török és bulgár partjain. A román partokon azonban szinte nyáriasan szép az idő.

HIREK

Központi szerkesztőség, kiadóhivatal és előfizetési teljesítési helye

Oradea, Strada Regele Carol II. 5.

ELŐFIZETÉSI ARAK: Belföldön: Egész évre 900, félévre 400 negyedévre 210, egy hónapra 70 lei.

Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15 P. Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.

Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037. **Telefon: 27.**

Cluj-i szerkesztő: **dr. Sulyok István**
Cluj, Barabási utca 15.

Kéziratokat nem örlünk meg és nem adunk vissza. Csakias választékos magánlevelekre válaszolunk.

Időjárás

A bucuresti időjárásutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Délelőtt még déli szél, mely nyugatra, északnyugatra fordul, sok helyen eső, a hőmérséklet nyugat felől csökken.

Szeplőtelen Fogantatás ünneplése az oradeai Katalin-telepen. December 5-én, vasárnap a Szeplőtelen Fogantatást ünneplik az oradeai Katalin-telepen. Délelőtt 10 órakor főpapi szentmisét és szentbeszédet mond Brösztel Lajos kanonok. Délután 3 órakor litánia.

SÓ A DOHÁNYTÖZSDÉKBEN. Satumare. Saját tud. A dohánytözsdések értesítést kaptak a Monopol igazgatóságától hogy a forgalomba kerülő finom konyhasót a dohánytözsdékben is kell árusítani. Az új só egy kilós és ennél kisebb csomagokban kerül forgalomba s árusítása a dohánytözsdék részéről kötelező.

Elfoglalta hivatalát Hunedoara megye új prefektusa. Deva. Saját tud. Pop Ernest, Hunedoara megye új megyefőnökét, aki előzően felcani primar volt, a napokban iktatták be a felsőbb akaratra távozó Mioicu Romulus dr volt prefektus örökébe. Az új megyefőnök előbb a megyei bizottságnál tett bemutatkozó látogatást, majd fogadta a tisztviselői kar tiszteletét és kérte a hivatalnokokat, hogy felelős munkáját hathatósan támogassák.

Megkezdődött a **nagy karácsonvi elárusítás!**
Szövetek, selymek, barchendek, flanellek, bársonyok, vásznak
híh telen olcsó gyári árban!
Maradékok félárban!
VADAS JENŐ nődivatáruházban.
Oradea, B-dul Regele Ferdinand No. 1.

Hirschler-emléknap a cluj-i Magyar színházban. Cluj Saját tud. A cluj-i Mariánus római katolikus leánynevelő intézet igazgatósága az áldott emlékü dr Hirschler József preláts-kanonok, cluj-i plébános emlékeztére folyó hó 8-án délután 8 órakor és 11-én fél 4 órakor nagyszabású emléknapot rendez a helybeli Magyar Színházban. Az emléknap jövedelmét az igazgatóság az intézet alapítója, dr Hirschler József alakjának érbeöntésére fordítja. A növendékek a tanári kar oktatása mellett már hónapok óta lelkesen készülnek erre a hatalmas méretű előadásra, melyen dr Dénes Valéria: „Tíz szűz” című evangéliumi parabolája kerül bemutatásra. A darab előadásának próbái már meg is kezdődtek a magyar színházban. Az emléknapon 134 mariánusi növendék működik közre. Az érdeklődés az emléknapról iránt városszerte megindult. Az ünnepség ismeretisére egyébként még visszatérünk.

ÚJ ANGOL FÖKORMÁNYZÓ PALESZTINÁBAN. Londonból jelentik: **Wauchope** tábornok, a lemondott palesztinai főkormányzó helyébe Sir Harold **MacMichell**, Tanganyika eddigi kormányzója és főparancsnokát nevezték ki Palesztina és Transjordánia kormányzójává és főparancsnokává.

* Női beleségek gyógyításánál a természetes „**Ferenc József**” keserűvizet gyakran alkalmazták, mert reggel éhgyomorral egy pohárral könnyen bevehető rendkívül enyhe hashajtó hatása pedig gyorsan és minden kellemetlenség nélkül jelentkezik. Kérdezze meg orvosát.

A REMÉNY visszatér... A KIÜTÉS eltűnt!

A gyógyulás számtalan esete gyakran csodálatos — ismeretes, hála a Cadum-kenőcsnek. Ez a gyógyszer elmulasztja a viszketést, enyhíti a gyulladást, elszárítja a pattanásokat; általában két-három hetes kezelés elegendő, hogy a bajt tökéletesen gyógyítsa. Mire vár még? Egy doboz Cadum kenőcs oly kevésbe kerül. Jó ha állandóan kéznél tart egy dobozt!

Kérjen csakis valódi Cadum-kenőcsöt!

ALAPITVÁNY BOTÁR GÁSPÁR EMLÉKÉRE. A turdai hívek lélekbeli siratják nagyérdemű papjukat, kinek haláláról tegnap már tudósítást adtunk. Az egyházközség a következő meghatározó jelentést adta ki a halálesetről:

A turdai római katolikus Egyház árvaságra jutott hívei mélyeséggel megrendüléssel tudatják, hogy jóságos apostoli lelkű pásztorukat Botár Gáspár nyugalmazott főgimnáziumi tanárt, a szentek lelkierejével viselt rövid súlyos szenvedés után, megerősítve a halandóknak szentségével ma délelőtt fél 12 órakor Teremtőnk magához szőlította.

Nincs szó kifejezni fájdalmas megrendülésünket szeretett, jó lelki Atyánk elvesztése felett. Mindenünk volt Ő nekünk és vele mindenünket elvesztettük. Nem maradt egyebünk, csak zokogásunk hangja és könnyünk patakja, — de így kifosztottam is áldjuk a Gondviselő Istent, hogy Ő csaknem egy évtizedig nekünk adta és leborulva kérjük: fogadja Őt örök világosságába.

Emlékét és tanításait életünk végéig hiven megőrizzük és szent hagyományként származtatjuk át utódainkra.

Elhalt pásztorunkat folyó hó 4-én délután fél 4 órakor kísérik örök nyugalomra, lelkéért pedig az engesztelő szentmise áldozatot ugyanaz nap délelőtt fél 11 órakor fogjuk bemutatni a plébánia templomban.

A virágok mellőzését kérjük, de a koszorúk megváltása címén adományokat szívesen fogadunk, hogy azokból az Ó emlékére mise alapítványt létesíthessünk.

Turda, 1937. évi december 2-án. Az Egyház hívei nevében: a Római Katolikus Egyháztanács.

Ma vasárnap kezdik meg a szavazó igazolványok szétosztását Oradeán. Saját tud. Mint már előbb is közöltük, a december 20-iki képviselő és a december 22-iki szenátor választásra a bíróság újabb szavazó igazolványt bocsát ki. A régebben kiosztott választói igazolványok tehát érvényüket veszítik és így mindenkinek elsőrangú érdeke, hogy a most kiosztásra kerülő igazolványok átvételénél jelentkezzenek. A szavazó igazolványok kiosztása ma, vasárnap reggel kezdődik a következő sorrendben: December 5-én A, B, 6-án C, D, 7-én E, F, 8-án G, H, 9-én I, J, 10-én K, 11-én L, M, 12-én N, O, P, 13-án R, 14-én S, Sz, 15-én T, U, 16-án V, W, 17-én A, B, C, D, E, F, 18-án G, H, I, J, K, L, M, N, O, P, R, S, Sz, T, U, V, W, Z, Zs. A szavazó igazolványokat a városi járásbírószágon földszint 21. sz. szobában kell átvenni mindennap délelőtt 8-11-ig és délután 4-6 óra között. Minden szavazó polgárnak kötelessége átvenni az igazolványt, mert aki nem szavaz, azt a törvény 500 lei pénzbírsággal sújtja s azokról törlik a szavazók névnyilvántartásából is. Ne legyen tehát senki sem könnyelmű, hanem tartsa pontosan számon azt a napot, melyen betűje következnek szavazó igazolványáért. A jelentkezés alkalmával mindenkinek igazolnia kell személyazonosságát s egyúttal ha még meg van, vissza kell adnia a régi választási igazolványát.

A fájdalmak kifárasztják a szívet

— Jaj! A reuma összerúgta a csontjaimat!
— Egyetlen egy orvossg van ez ellen: **Carmol** és este egy **CARMOL**-os bedörzsölés.

* Carmol a legjobb bedörzsölőszer megfázás, gripa, reumatikus fájdalmak és láz ellen. **Ára üvegenként 22 lei.** Kapható gyógyszerárakban és drogériákban.

Feljegyzések

Az első hírre, hogy Angliában államosítják a szénbányákat, tévedésbe esik az európai olvasó. Azt hiszi, hogy Angliában a kisajátítások és vagyonekbevételek utárára léptek, ahogyan azt más országokban végrehajtották nemzeti vagy kommunista alapon. Holott egészen egyébről van ott most szó.

Angliában nem sajátítják ki a szénbányákat, hanem magánzemélyek és egyházi testületek előjogait szüntetik most meg és veszik állami tulajdonba. Előjogokat, melyek egyenesen — a középkorból származnak. De ezt sem kellő kártérítés nélkül.

Ezek a jogok a mai formájukban a XVI. század óta állanak fenn, szakadtlan folytonosságban. Közjogi nevük royalties és nemcsak névszerint, hanem jogi természetük után is hasonlítanak a hajdani regalé-jogokhoz, melyek nálunk már régesréggen megszűntek.

A royalties-jogok a földnek tulajdonával függtek össze. A bányatársaságok a földek tulajdonosának — az egyháznak vagy a földesurnak — a szénbányászás jogáért díjakat fizettek: a díjak tonnánként 2 pence-től 1 schilling-ig terjedtek. Azonkívül fizettek a bányatársaságok a földesuraknak az utak használatáért is: átlagosan 1 penny-t tonnánként. A szerződéses, melyek a járulékokat szabályozták általában 20 és 99 év között mozogtak, ennyi időre száltak a kölcsönösen vállalt kötelezettségek.

Az állam ezeket a középkori jogokat nem koboza el, hanem megváltja azokat. Még pedig igen jelentős összegekkel: kereken 66.5 millió angol fontot ad értük a tulajdonosoknak, ami 66.5 milliórd leinek felel meg. Ez a hatalmas összeg 4.3000 royalties-tulajdonos között oszlik meg és mintegy 15 esztendő jövedelmük tökéletesét jelentik. A tulajdonosok persze sokkal többet követeltek, kereken 150 millió fontot, azonban végül megelégedtek ezzel az összeggel is.

A szénbányák e rendezése az állam hatósága alá kerülnek közvetlenül, a lényege pedig a rendezésnek az, hogy az állam ezen az uton a szénbányászást sokkal egyszerűbbé és jövedelmezőbbé teheti. Mind a köz, mind közvetlenül az állam szempontjából. Az angolok azonban, mint sehol, úgy ennél a nagyjelentőségű reformnál sem sietnek: a törvény csak 1942-ben lép életbe. Ideje van tehát mindenkinek felkészülni és ügyeit az új helyzethez alkalmazni. Ez annál inkább szükséges lesz, mert 1942-ben — valóban életbe is fog lépni az új elrendezés.

Ez a szénbánya törvény újra alkalmat ad arra, hogy mély bepillantást kapjunk a brit szigetek sajátos gazdasági és szociális viszonyaiba: azokba a viszonyokba, melyekben a középkori jogok és hagyományok a legmodernebb és valóban szociális újkori gyakorlati keverednek. Azt kell hinnünk ilyenkor, hogy a multnak és a jelennek ez a szerves összefonódása — Anglia nagyságának tulajdonképpen oka. A hatalmas és dúsgazdag Anglia nem akarja nélkülözni egyetlen réteget, egyetlen csoportnak szerves kapcsolát sem — a közös munkával. Nyilván éppen ezért olyan — hatalmas és gazdag. A köz pedig ha lassabban is, de annál biztosabban és tartósabban megkapja azokat a közérdekek és a nemzeti közönségnek jár, a kor követelményeinek szellemében. (Skin.)

Kolling Adolf temetése. Nagy részvét mellett temették el Valea lui Mihai-on Kolling Adolf mérnök, tartalékos főhadnagyot, a Pro Ecclesia et Pontificie pápai kitüntetés tulajdonosát, a kiváló és nagy jötekonyságáért is közbecsülésben álló férfit, aki tragikus hirtelenséggel hunyt el. Temetésén Valea lui Mihai sok ezer főnyi lakosságán kívül a vidékről is nagy számban jelentek meg. Sirjánál a római katolikus egyháztanács nevében, melynek jötevője volt, dr Solyom Fekete István ügyvéd bucsuztatta, az iparostársadalom nevében Fekete Károly mondott bucsuztatót.

Zürichi árszámok: Párizs 44.68 fél, London 21.60, Newyork 432 háromnegyed, Brüsszel 73.55, Milánó 22.77 fél, Amszterdam 2404.2 fél, Berlin 174.20, Bécs — schilling 80.35, Praga 15.20, Varso 81.80, Belgrad 10, Bucuresti 325.

* **Serdülő fiúknak és leányoknak adjunk hetenként legalább egyszer reggel felkeléskor egy egy kis pohárral természetes „Ferenc József” keserűvizet, mert gyomor-, bél- és vértisztító hatásának gyakran igen fontos eredményeket köszönhetünk. Kérdezze meg orvosát.**

Az oradea-venetiai Katolikus Ház Karitászi osztályának lelkes hölgygárdája december 16-tól 21-ig bezárólag a Katolikus Ház összes terméiben a szegény gyermekek téli felszerelésére karácsonyi vásárt rendez. A vásár iránt nem csupán Oradeán, de vidéken is élénk érdeklődés nyilvánul meg és eddig is számosan bejelentették részvételüket különböző értékes kézimunkákkal és házipari készítményekkel. A rendezőség számtalan szórakoztató meglepetésről is gondoskodik, hogy a vásárt minél kellemesebbé tegye. A vásáron résztvevni óhajtok jelentkezzenek a venetiai Katolikus Házban, Calea Victoriei 59-a. A vásár ünnepélyes megnyitása december 16-án este 7 órakor lesz.

SZOBROK

feszületek, rózsafüzerek, plakettek, szentképek stb. legolcsóbb beszerzési forrása

Oberbauer A. Utóda

Magyarország legrégebbi templomrendező és zászliokészítő vállalata

Budapest, IV. Váci-utca 41. sz.
Alapítási év 1863. Tel. At. 83-3-44.
74 éves cég.

Iparos Otthon ünnepség Valea lui Mihaion. Vasárnap este avatja fel 25 éves fennállása alkalmából ujjalakított otthonát Valea lui Mihaion a nagyközönség iparos társadalmá. Az átalakítás költségeit Valea lui Mihai lakossága önkéntes adományokkal adta össze, élén gróf Stubenberg Pál ottani birtokossal. Az ünnepség alkalmával avatják fel a díszelnököt, valamint az Iparos Otthon örökös tiszteltbeli tagjait, majd közvacsora zárja az iparosságna ezt az ünnepnapját.

Elvi jelentőségű döntés arról, hogy nem szabad adóba lefoglalni a kenyérkereseti eszközöket. Cluj. Saját tud. Elvi jelentőségű ügyben hozott döntést a cluj királyi tábla. Szakács Tódor turdai szabómesternek varrógépet adóba lefoglalt egy végrehajtó s amikor az adóhivatal emberei kiszállottak árverezni, a lefoglalt gépet sehol sem találták. A szabó vallomása szerint a gépet eladta, azért, hogy családjának kenyeret tudjon adni. Az adóhivatal ennek ellenére lefo, „all tárgynak az elszikkasztása címén eljárást indított a szabómester ellen. Az annak idején megtartott törvényszéki tárgyaláson a bíróság bűnösnek mondotta ki Szakácsot és ezért kéthónapi elzárásra ítélte. Fellebbezés folytán került az ügy a tábla elé. A most megtartott tárgyaláson Szakács védője hivatkozott arra, hogy az idevonatkozó törvény előírásai szerint adóba kenyérkereseti eszközt lefoglalni nem szabad, tehát az adóvégrehajtó mikor lefoglalta Szakács gépét, törvénytelenül járt el s így Szakácsnak jogában állott gépével tetszés szerint rendelkezni. A bíróság magáévá tette a védőügyvéd érvelését és a vádlottat felmentette a vád és következményei alól. Az ítélet jogerős.

Három cigányasszony be akart törni a ferencsek rendházába. Satumare. Saját tud. Agyafuriant kigondolt betörést hiúsított meg Pater Péter ferencpüri szerzetes ébersége. A rendházba ugyanis három cigányasszony osont be, akik közül névszer: Roska Julianna az iroda ajtaját akarta feltörni, míg két társa az emeleti lakások ajtaját nyitogatta. A szerzetes atya azonban észrevette a cigányasszonyok „tevékenykedését” és értesítette a rendőrséget, amely őrizetbe vette mindhárom asszonyt. A rendőrség egybéként alighanem jó fogást csinált, mert az a gyanu, hogy a cigányasszonyok személyében országosan körözött bűnözők kerültek a hatóság kezére.

Halálozások Oradeán. Konya József nyug. CFR raktárfőnök 80 éves korában meghalt. Temetése dec. 4-én volt a Hevesi-kápolnából. — Teodor Pável 22 éves korában meghalt. Temetése december 5-én délután fél 1 órakor lesz Sepreus községben. — Mostis Elisabeta 36 éves korában meghalt. Temetése dec. 6-án délután 2 órakor lesz a Josia-telep 28-as utca 19. sz. gyász háztól. („Caritas”).

Senkitől **ne hagyja magát** elvezetni, legolcsóbban temet Erdélyi Sándor „CONCORDIA” Oradea.

HALALRAITÉLT HIRHEDT FEGYVER-GSEMPEZÉSE ROMANTIKUS SZÜKÉSE EGY HAJÓ FEDELZETÉRŐL. București. Saját tud. Constanza-ból jelentik: Felman Baruh, a hírbeid legyver- és löszercsempész, akit az angol bíróságok halálra ítélték és akit a „Harizon” nevű hajó utatartóztattak volt, az éjszaka folyamán megszökött a hajóról. Felman Baruh a constanzai kikötőbe érkezve, betegségét színlelt, hogy az őrizet szigorát enyhítse. Tegnap éjjel betörte a kabin-ablakot, ahol el volt zárva, észrevétlenül kiszökött a fedélzetre s majdnem tíz méteres magasságból a hajó faránál a vízbe ugrott és sikerült észrevétlenül a rakpartra usznia, ahol elült. A constanzai hatóságok ezideig még nem tudtak nyomára akadni.

Nagy tüntetést rendeztek a párizsi kommunisták a vörös Spanyolország mellett. Párizsból jelentik: A kommunista párt a téli palotában nagy tüntetést rendezett a vörös Spanyolország mellett. A gyűlés egyik szónoka, Passionaria, spanyol kommunista képviselő, kijelentette, hogy bízik a köztársasági seregek végső győzelmében. Passionaria a továbbiakban a benemavakozási politika ellen foglalt állást. Hangoztatta, hogy a spanyol nép számít a második internacionálé tagjainak szolidaritására.

* Szépséget ajándékozn. Lehet szépséget ajándékozni? Igen. Minden üveg Scherck vízben benne van. A Scherck arcvízben nem csaldók. Az arcot egészségesé teszi, megtisztítja, mert a pórusok mélyére hatol, feloldja a mitesszert és minden tisztálanságot, élénkebbé teszi az arc vérkeringését és megakadályozza az időelötti öregedést.

TOMBOL A BOLSEVISTA TEBOLY. Moszkvából jelentik: Az észak-kaukázusi területben hat mezőgazdasági tisztviselő ellenforradalmi üzemek miatt agyonlőttek. Ezenkívül különböző helyeken újabb tizenöt embert ítélték halálra. A volga-németek köztársaságában három halálos ítéletet hoztak állítólagos rombolásért.

Védekezze!

Gargalizálj naponta többször kelte mennyiségű vízzel kigitt Diana sóbomberszel mely megöli a fertőző baktériumokat s megvédi az egészséget!

Ex ar igari

SPORT

Egyiptom nem vállalja a játékot december 17-én

Tovább bonyolódik a világbajnoki selejtező körüli komédia

Bucurestiből jelentik: Az egyiptomi ügy csak nem akar végetérni. Hiába rendelte el a FIFA, hogy december 17-én Kairóban mérkőzzék Egyiptom Romániával a világbajnokság selejtezőjében, Egyiptom még most sem hajlandó játszani. Pénteken távirat érkezett az egyiptomi szövetségtől, melyben bejelentik, hogy nem játszanak december 18-án, ragaszkodnak a január 17-éhez és a revans-mérkőzés április első hetében legyen Bucurestiben.

A román szövetség a váratlan fordulatra a Nemzetközi szövetséghez táviratozott, kérve, hogy a mérkőzést játék nélkül írják javára. Még milyen meglepetéseket hoz az egyiptomi ügy?..

Kegyelmet kapott Buia és Radian. Bucurestiből jelentik: Az UFSR 25 éves jubileuma alkalmából megkegyelmeztek Buia és Radian örökre eltiltott jégkorong játékosoknak. A két játékost a londoni világbajnokságon elkövetett fegyelmeztelenségekért tiltották el a játéktól.

„NEMZETI STADION” ÉPÜL A FÓVAROSBAN. Bucurestiből jelentik: Az UFSR megalapításának huszonöt éves évfordulóján jelentős lépés történt a nagy stadion felépítése érdekében. Beavatott körök értesülése szerint öfelsege biztosította a romániai sport vezetők, hogy a bucaresti nagyköruton létesítendő stadion megvalósítását személyesen is elősegíti. A stadion felépítésére több száz millió leles alapról gondoskodnak. A stadiont teljesen olimpiai méretekben építik, hogy amennyiben sor kerülne rá, Románia vállalni tudja valamelyik jövőbeli olimpia megrendezését.

SZÍNHÁZ

A Sárgapitykés közlegény hatalmas sikere Oradeán

Rége látott közönség siker jegyében játsza a Thalia színtársulat zsufolt házak előtt a legnépszerűbb magyar operettszerző Erdélyi Mihály „Sárgapitykés közlegény” című legújabb színdarabját. Dal, tánc, csapongó jekedy és vidám akakaza, ez a szívederítően kedves, hangulatos színdarab, amely igazi üdítő szórakozást nyújt három órán keresztül, a legfontosabb: kedves embernek is. A színház pazar bőkezűsége általotta ki ezt a nagy operettet és valószínű halmozza benne az attrakciókat és meglepetéseket. A rendezés is színes, ötletes és rendkívül gondos. Harom primadonna versenyez egymással játékos, enekben, táncban és szépségben. Solymosán Magda, Urmóssy Magda és Sándor Stefi. Solymosán Magda paraszimfionecskéje elragadóan üde alakítás; csupa szív, csupa humor és pezsgő élet. Urmóssy Magda szépen énekel és játéka is egyre biztosabb és kiforrottabb. Sándor Stefi remekül táncol, játéka csupa lendület és elevenég. Külön ki kell emelni Pop Mimozanak, ennek a feltűnően szép és finom megjelenésű színésznőnek egyik művészi enekszámát, Wojticky Elvira, Topán Lulu és Tebán János remek táncszámait. Csóka József, Tompa Pufi, Jeney János, Fülöp Sándor, Réthely Ödön, Benes Ilona, Czoppán Flóri állanak az első vonalban, akik tomboló sikerre viszik ezt az operettet, de stílusosan és tehetségesen egészítik ki a játékot a többi szereplők is, akik megérdemelnék, hogy egy kellemesen eltöltött színházi estéért valamennyiüknek feljegyezzük a nevét.

Schreiber Alajos biztos kézzel vezényli a zenekart. (—)

Vasárnapi előadások: Vasárnap három előadást tart a színház operett-együttese. Délután 3 órakor olcsó helyárrakkal „Urilány szobát keres” nagyszerű operettjüdség van műsorban, teljesen a bemutatóelőadás szerint, míg délután 6 órakor és este 9 órakor Erdélyi Mihálynak, valamint a szezonnal legnagyobb operett-szágera, a „Sárgapitykés közlegény” kerül színre, rendes helyáru előadásban.

— **Sárgapitykés közlegény** további nagyszerű előadásai: vasárnap délután 6 és 9, hétfőn este 9, kedd este 9 órakor, mindenkor rendes helyárrakkal.

— **A Rut kis kacsza** második délutáni olcsó helyáru előadása hétfőn délután 5 órakor lesz.

Urilány szobát keres két olcsó helyáru előadása vasárnap délután 3 órakor és kedd délután 5 órakor.

HETI MŰSOR:

Vasárnap délután 3 órakor: **Urilány szobát keres**, operett (olcsó helyárrakkal.)

Vasárnap délután 6 órakor: **Sárgapitykés közlegény** (nagyedzszer, rendes helyárrakkal.)

Vasárnap este 9 órakor: **Sárgapitykés közlegény** (ötödszor.)

Hétfő délután 5 órakor: **Rut kis kacsza**, operett, olcsó helyárrakkal.)

Hétfőn este 9 órakor: **Sárgapitykés közlegény** (hatodszor.)

Kedd délután 5 órakor: **Urilány szobát keres** (olcsó helyárrakkal.)

Kedd este 9 órakor: **Sárgapitykés közlegény** (bucsuelőadás.)

Mikulás előadás a színházban. Vasárnap délelőtt 11 órakor nagy gyermek Mikulás előadás lesz a színházban, amikor is M. Antalfy Margit nagytehetségű növendékei háromórás műsor keretében fogják magukat produkálni úgy a felnőttek, mint a kicsinyek előtt. Lesz ének, tánc, móka, gyermekrevü, kis egyfelvonásos vígjáték és sok-sok szavalat. Mindenki, aki jelen lesz ezen a szórakoztató előadáson, annak hosszú ideig egy élmény marad ezeknek az ennivalóan édes gyermekeknek a produkciója. Az előadás pontosan kezdődik, tehát minden gyermek készsüldjön és jöjjön el, mert okvetlen várunk mindenkit.

Ne felejtse el, hogy december 6-án van a MIKULÁS. Krampuszok, Mikulások és hozzávaló csokoládé figurák, csizma, cipő, papucs, valamint luxus-dobozokban bonbonok, nagy választékban a lehető legolcsóbb árakban

PETROVICI

cukorka és csokoládégyár üzleteiben. Főüzlet és gyár: Oradea, Str. Alexandri 28. Fióküzlet: Boulevardul Regele Ferdinand 6.

Bucuresti levél

Őszi inspekcio a fővárosban

Az időjárásjelző hivatal a tél beköszöntéséről kezd jelentgetni s már több reggel az éjjeli fagy nyomait lehetett felfedezni a bucuresti utca kis víztorcsáin is. Búcsúzni kell hát az ősztől.

Kissé elszomorodva teszem ezt minden esztendőben, mert nagyvárosokban, ahol a hervadás és lombhullatás ténye alig jut az ember tudatához, nem is olyan bánatos hangulatú az ősz, mint ahogy a költők elhíresztelik. A társasági, a tudományos, a politikai, a művészeti, a gazdasági élet új nekilendülésének évszaka ez; a színházak megnyitják kapukat, képkiallítások, hangversenyek egymást érik, könyvek jelennek meg, rendes körülmények között a parlament is meghozza ilyenkor az érdekességét, a gyárakban hatalmas évadmunka erősödött áleme lüktet és széles áramlással új körtörásra indul a pénz.

Hat ez a fővárosi magyar ember kedélyére annak ellenére is, hogy mi itt Bucurestiben többé-kevésbé csak úgy szemléljük az országközpont életének friss nekilendülését, mint az a pórnép, amely palánkon át lesi az úri mulatságot. A színháznívítás Bucurestiben nem művészeti esemény számunkra: az itt élő magyar társadalomnak csak egész elenyésző része tudott érdeklődést szerezni a román színpadi kultúra iránt, — hacsak az operába járókat s a tarka és ötletes revüeladások korszakú magyar látogatóit nem számítjuk ide, ámbár ezekben is csak a tökéletes nyelvtudású, egészen ifjú nemzedék találja meg szórakozását. A képzőművészeti események már jóval közelebb állanak a magyar közönséghez: tárlatokon sűrűn lehet magyar műértőkkel találkozni, akiknek műpártolása azonban rendszerint nem megy tovább a belépőjegy s legjobb esetben a katalógus megvásárlásánál, nem is szólva azokról a belépődíj nélküli magántárlatokról, ahol az általánosságban csekély anyagi erejű magyar közönségtől már az is nagy áldozathozás, ha esős időben kint hagyja az előcsarnokban a sárcipőjét, ami fejenként négy-öt lei borraváló fizetésének kötelezettségét jelenti...

És a tudomány? ... Kérés magyar ember olvassa ma még az akadémia díszüléseinek lefolyásáról szóló beszámolókat s bizonyára nem a magyarság a hibás abban, hogy a művelődési közeledés sokat hangoztatott szükségessége és sok jószándékú erőlködéssel épített útjai nem értek el annyi telktalálkozást, hogy magyar emberek egy-egy jó és nem is olyan drága román könyvet megvásároljanak az őszi könyvvásáron, vagy legalábbis felfigyeljenek, ha új könyvek jelennek meg a Cartea Românească, Alcalay vagy más kiadók nagy és tartalmas kiadványaiban.

No és hogy az ősz gazdasági fellendülése a bucuresti magyarokat nem ragadja túlságosan magával, azt nem kell talán bizonyítani se. Lát ugyan az ember felderülő arcokat, gyárimunkások, kereskedők, kisiparosok nem is tagadják az ősz hónapjaiban, hogy sikerül erőre kapniok kissé. De ez kiegyenlítődik azzal, hogy a gyárak nagy tömegeit foglalkoztató építőmunkásoknak a szó szoros értelmében befellegzik ilyenkor; vándormadarakként elindulnak munkáscsoportjaik az erdélyi hazába, megvárni a tavaszt, amely ismét a kezükbe adja majd a malleres kanalat s új évadot nyit számukra a kenyérszerzésnek.

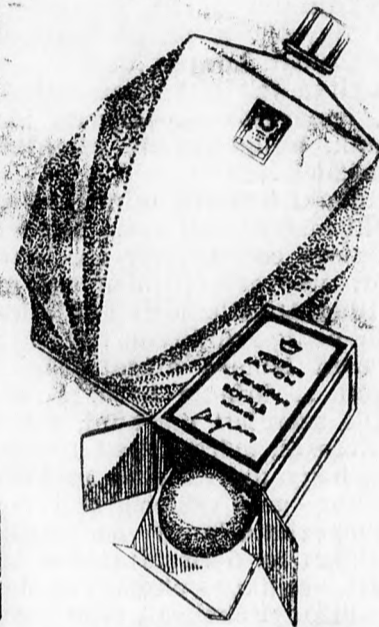
Igen, az ősz újra meginduló pénzáradata is másnak csörög...

Natív dolog ugyebár, hogy az ember mégis keresztül engedi a saját vérkeringésén az általános őszi nekibuzdulások és felpettedések folyamatát. De kellenek ezek az önámítások és felújítások, kellenek ezek az elméleti és hangulati belesodródások a nagy központi élet áramlásába

Előkelőség és kifinomult izlés.

Az előkelő, kifinomult izlésű férfi különös gondot fordít a kölnivíz megválasztására. Értékeli azt az előnyt, amit a jól választott kölnivíz jelent. Tudja, hogy vannak „kis dolgok, amelyek hatása nagy”, azaz részletekérdések, amelyek nélkül eleganciája nem tökéletes. Az egyetlen kölnivíz, amely kivételesen kellemes illatával megteremt a finom, kímélt előkelőség légkörét a ROYAL AMBRÉE. Ez a kölnivíz az elegancia és a kifinomult izlés szimbóluma. A Royal Ambréval illatosított Legrain szappan nem hiányozhat mosdóasztaláról.

Legrain
ROYALE
AMBREE

Megvannak azért mégis a mi kis bucuresti életrecekünk, amelyekben összel gyorsabb ütemű lüktetés mutat majd nem lázasnak nevezhető neküindulást.

A társadalmi élet ez. Összel a bucuresti egyesületek megújítják a kürtöt és megint összerelik azokat, akikben az előző évad végéféle már lanyhult az együvértartozás, a közösség-ápolás szükségességének érzete. Meghallják ezt a frissen felharsanó kürtjeit új fülek is, amelyek eddig be voltak dugulva az idegen tengerben való alá-alámerüléstől, úgyhogy az új idényben mindig észlelhető egy kis tömörülés, egy kis összemelegedés. Tanácskozások folynak a választmányokban és a rendes tagok részvételével készült értékezteteken, amelyek roskadozni látszanak a rájuk váró nagy feladatok súlya alatt, nem is mindig fedezik fel az irányvonalat, amelyen el kell indulniok, de a sok mellétalálás után mégis minden érben valamivel tisztábban látják a célt...

Egy ilyen értékeztetről kijövet legnagyobb munkáraajzottságunkban és őszi újrafelbuzdulásunkban éreztette meg velünk egy utcai kép a mi lehangoló kívülmaradottságunkat a fővárosi élet nagy szépségeiből.

Megint a bucuresti magyarság megmentéséről tanácskoztunk, szokott bucuresti nagyotakarásunkkal és tehetetlenségünkkel, rengeteg javaslat hangzott el, amelyek közül ki is válogattunk néhány olyat, ami egy „legkisebb munkatervbe” beilleszthető, vállalkozó is akadt, aki műkedvelőket tanít be, énekkart vezet, felolvasást tart, szövetkezetalkítási lehetőségeket tanulmányoz, különféle jótékonyági és művelődési alapokra pénzt gyűjt, — mindenre akadt vállalkozó s ez roppant bizakodással töltött el minket a jövőt illetőleg, már-már úgy képzeljük, hogy magas színvonalú magyar élet megteremtésének küszöbén állunk, midőn távozóban az értékeztetről a Catea Victoriein a Nem-

Fogfájás...

... bármilyen kúráló is, azonnal enyhíti.

NEURALGINE JURIST

zeti Színház évadnyitó előadásáról közönlő és előkelő közönség fényes torlódása vetett gátat továbbhaladásunknak, egy fejlett színházi élet közönségé, amely színházi élet nem nekünk ragyog és amelynek távlatában olyan kicsinyesek, olyan szánalmasak a mi közművelődési erőfeszítéseink és csúcsteljesítményeink: egy műkedvelői előadás, egy dalárda, egy felolvasás, egy szavalt...

Megdöbbenően kívülrekedtek vagyunk mi

itt Bucurestiben, sokkal lemaradtabbak, mint akármelyik erdélyi városka magyarsága s azért talán a neveltségesség kockázatával valloam be, hogy mégis elragad bennünket az ősz lendülete, felkavar és sodor, mint ahogy a villámvonalt által fölvert légáramlás maga után vonja, szédíti és táncoltatja a lehullott faleveleket.

Most már nem szégyen bevallani. Ugyis vége már. Itt a tél.

(j. b.)

»Ime, így hal meg az Igaz...«

Az utolsó órák Bitay Arpád dr földi életében

A sötét, hosszú folyosószerű előszobában ötven-hatvan álldogálnak, papok, civilek, öregek, fiatalok. Mind egyformák annyiban, hogy valami meg nem értést, töprengést kifejező nyugtalanság fagyott az arcukra. Félmondatokban, fojtott hangon töredeznek a szó az ajkukról... a váratlanul berontott veszteség révületében riadt tekintettel néznek egymásra, dermedten figyelik a belső szobából megújuló sóhajtást, hörgést...

A nyitva felejtett előszobaajtón újak jönnek, ismerősök és teljesen idegenek, megállnak, hallgatónak, rémülten egymásra néznek...

Mindenki ismerte, mindenki szerette, mindenki büszke volt reá. Mindenki tudott róla egy esetet, mely csodálatos memóriáját, nagyszerű, fölényes, mindent átfogó tudását jellemezte. Mindenki tudott róla, pedig rendkívüli tudásával csak határt nem ismerő alázatossága versenyezhetett... Mindig hátul állott, mindig rejtve szeretett maradni, mindig elő kellett keresni, előre kellett tolni, ha azt akarták, hogy nyilvánosan megszólaljon.

Amikor égető szükség volt reá, amikor kibogozhatatlanul bonyolult jogihelyzetekben az ő tisztánlátása adhatott irányítást, amikor okmányokra, történelmi bizonyítékokra volt szükség, amelyek könyvtárak, levéltárak mélyén lappangtak ismeretlenül, kiadatlanul vagy poros fóliások gyűjteményében húzódtak meg elfeledve, olvasatlanul... pedig kimondhatatlanul szükségesek lettek, megtámadott történelmi jogok alapjai voltak és ha az ismeretlenség homályában maradtak, ha nem pontosan ismerik és tökéletes precizitással magyarázzák őket, akkor évszázados jogok esnek el, szent célokat szolgáló vagyonok és intézmények pusztulnak... amikor kétségbeesetten szükség volt ezekre a dokumentumokra, az intézmények vezetői tanácstalanul és tehetetlenül állottak, észbontó gondokban kínlódtak, terveket kovácsoltak, akkor végül is Bitay jött, benyúlt a zsebébe, kivett egy néhány papíroslapot, amelyre le volt írva a szükséges okmány pontos szövege, megjelölve a forrás, ahol eredetiben található, kiemelve és tökéletesen megmagyarázva a szövegnek az a része, amely az adott esetben fontos volt...

Az előszobában szorongó férfiak lelkeiben mindez átvillámlik pillanatok alatt és ugyanabban a pillanatban belevág a lelkekbe a másik, kétségbeesítő kérdés: mi lesz, ha ezt az embert elveszítjük?...

Tanácstalanul néznek össze. Sápadt ajkukról felszakad egy-egy sóhajtás: ... hihetetlen! borzasztó!

Orvosok jönnek ki a betegszobából. Egyszerre rohanják meg őket a kérdések: lehet-e segíteni rajta?... Van valami erőltetett nyugalom az orvosok válaszában és ez jobban nyugtalanít, mint amennyire megnyugtató a válaszok tartalma, mely reménységet fejez ki.

Belephetünk... hogy lássuk ennek a hatalmas embernek tehetetlenségét, vele együtt átéljük halálát vergődését, olajfákhegyi óráit, melyeket, ügylészik, a legjobbaknak, legnagyobbaknak és legszentebbeknek sem engedett el az Isten. Mert olajfákhegyi órák a szó legszorosabb értelmében: ömlik az izzadság homlokán, arcán, patakba folyik össze a nyakánál, hogy eláztassa a párnákat.

A betegágyon is valóságosan fehéres és valóságosan magasba ívelő homlok a legfeltűnőbb, amelyet máskor sem lehetett észre nem venni az egyébként tökéletesen egyszerű, szerény mozdulatú emberben. Az a homlok, mely mögött egy titokzatosan gazdag világ volt, amelyre már életében is kíváncsian tekintettek az emberek és barátai tréfásan mondogatni szokták: te Arpád, engedd meg, hogy amikor arra kerül a sor, megnézzessük a te koponyád tekervényeit, hogy lássuk, hova raktározol el annyi mindent, de úgy, hogy bármikor bármilyen előszedhetsz a raktáradból... Ez a homlok soha nem ráncolódott össze. A legsúlyosabb és legbonyolultabb problémáknál simán, fényesen, nyugodtan világított, mint amilyen nyugodt és világos volt a hang, mellyel a legnehezebb problémákat megoldotta. Erre a homlokra szegeződött tanítványainak csodálkozó szeme, amikor nyugodt, monoton hangon, de soha meg nem szakadó folyamatban áradt ajkairól a szó és az összehasonlító nyelvészet legszárabb szörszálhasogatásai élvezetes szórakozássá lettek abban az abszolút fölényes bitonságú, nagyvonalú és sokoldalú tárgyalásban, amellyel Bitay professzor előadta. Ez a homlok már a kisdiáknak nagy tekintélyt szerzett tanárai előtt is, hiszen mindenki tudta, hogy ez előtt a diák előtt még véletlenül sem lehet kimondani egy téves évszámot, hibás adatot, mert a homlokán meglátszott, hogy azonnal észrevette a tévedést és magában már ki is javította. E homlok rendkívüli nagysága és a mögötte rejlő tehetség ritka méretei mutatkoztak már akkor, amikor mint II. gimnázista diák a nagy Finály-szótárt odaadta osztálytársai kezébe és bár szegény gyermek lévén, egy fillér sem volt a zsebében, mégis egy koronát ígért annak, aki egy olyan szót olvas fel a szótárból latinul vagy magyarul, amelynek az értelmét és rokonszavait azonnal ne mondaná és ugyanezt meg-

tette VI-os korában a nagy görög szótárral. Ezt a homlokot fedezte fel a legnagyobb román történettudós: Jorga professzor és nem tud betelni annak megcsodálásával, hiszen konzseniális ismerője volt ennek a homloknak a tulajdonosa a román nyelvnek és a román multnak, pedig 1918 előtt még nem ismerte a nyelvet. Igaz, hogy amikor megismerte egy satu-lungii hathetes kurzuson, akkor hat hét múltán tökéletesen beszélt a nyelvet, félév után a román történelemnek minden apró mozzanatát behelyezte világtörténelmi ismereteinek tárházába és egy év után már összehasonlító nyelvtan könyvet ad ki a különböző népek román nyelvjárásainak ismertetésére. Közismert volt az a szokása, hogy amit egyszer elolvasott, az kitörölhetetlenül belevésődött emlékezetébe. És ha egyik pillanatban a kalocsai érsekek névsorát kérdezték tőle, a másikban a pármai fejedelmi udvarok epizódjait, a francia székesegyházak freskóit, a babiloni vallási ékiratos emlékeket... vagy bármit, amit leghuncutabb furfanggal valami egészen ismeretlen könyvnek jelentéktelen jegyzetéből előkutatott valaki és elébetárta emlékezetének és tudásának megpróbálására, a legteljesebb nyugodtsággal, biztonsággal és ellenőrizhető precizitással megvilágított és részletesen leírt...

Ez a homlok fényelt a halálos verejték csillogásában a szomorú november végi éjszakában, amikor barátai dermedten álltak körül utolsó viaskodásának fekhelyét és fájdalmasan egymásra nézve megállapították, hogy itt már emberileg nincsen segítség és már csak arról kell gondoskodni, hogy lekieleg olyan állapotban találja a halál, amely megfelel annak a meggyőződéses hitnek és mélyeséges buzgóságnak, mely ezt a nagyszerű lángelmét egész életében jellemezte. Mert amekkora volt a tudása, akkora volt a hite, amilyen biztosan járt az emberi szellem és a földi történelem útján, éppen olyan biztos, megrendíthetetlen alapokon nyugodt a természetfölötti meggyőződése és ebből a kikötéseket nem tevő, kompromisszumokat nem ismerő, feltétlen, engedelmes hitből fakadt mélyeséges vallásos buzgósága, egészen a természetfölöttiek jegyében álló életgyakorlata. Valamikor kispap volt és csak a háború hívta ki a szeminariumból és az Isten akaratára családalapításhoz vezette és két kedves leánygyermeknek apjává tette, azonban mindig volt egész jellemében, fegyelmezett, szelid és alázatos magatartásában valami sajátos pap vagy helyesebben kifejezve evangéliumi, krisztusi jelleg. Mint az alba-iuliai Férfiak Mária-kongregációjának az alapításától kezdve tagja és prefektusa a kétheti gyűléseken apostoli buzgóságtól áradó szavaival, az első vasárnapi szentáldozáson férfias buzgóságának a példájával eszményképe volt a komolyan lelkiéletet élő katolikus férfifülnak. És tevékeny... határt nem ismerően tevékeny. Nem lehetett úgy lefogialva, hogy még ne vállalt volna, ha kérétek, ha szükség volt a munkájára. Márpedig mindig szükség volt és ő sohasem tudott visszautasítani, elhárítani egy munkát. Talán ez is volt az oka, hogy olyan hamar felörlődött...

És a halálra való előkészülete méltó volt életének nagyvonalú buzgóságához. Akik ott voltak és láthatták ezt az értelmes és nagyszerű elindulást az örök élet felé, soha ki nem törölhető emléket kaptak ettől az embertől, aki halálában is példája a legnagyobbaknak, a legszentebbeknek...

A körülállók azt várták, hogy megvonaglik az arca és talán egy újabb végzetes roham következik be akkor, amikor a papja és barátja azt mondta a fülébe: ego te absolvere vellem a peccatis tuis, én téged feloldozni szeretnék, ha te is

Megyesi Schwartz Antal dr.

Az isteni kegyelem Anyja

„Elmélkedések Szűz Mária kegyelmi életéről.”

Ára 90 lei és portó

Kapható: könyvosztályunknál

ÜDIT

LITHYNIA ásványvíz

GYÓGYÍT

Megrendelhető a főlerakathál: Dr Váli, Oradea, Str. Vlahuța No. 80. :: Telefon: 37.

őhajtod és felindítod magadban a bánatot egész életednek bűnei fölött... és mindenki könnyezett, amikor az a nagy homlok megdicsőült fényben égett és az egész félig megbénult arcon csodálatos mosolygás ömlött végig és az ajkak azt suttogták: ex animis exopto... a lelkem mélyéből erre vágyakozom... Mélységesen megrendülve imádkoztak vele együtt mind, akik a szobában voltak, amikor a feloldozás szavait visszhangszerűen utána mondta és magára alkalmazta:

— Misereatur tui... „misereri dignetur mei Deus...”

— Indulgentiam... „tribuat tibi... „concedat mihi omnipotens et misericors Dominus...”

— Ego te absolvo... „absolvere digneris me Deus meus...”

Önkénytelenül a szentírási szavak jutnak eszébe a jelenlevőknek: ecce quomodo moritur iustus, — íné így hal meg az igaz ember, akinek számára a halál nem tragikus összeomlás, nem a véget jelent, hanem az Istennel való találkozást, amelyre készült egy egész életen keresztül, s amelyre lesújtott testtel, béna tagokkal is értelmesen, öntudatosan, felkészülten indul el a halálos ágyon is. Amikor a pápai áldást kapta, már újra elalélt és látszólag teljesen öntudat nélkül volt, de amikor a pap a Confiteor szavait mondta a fülébe, akkor a háromszor gyengén felemelkedett a paplan, még erőben levő jobbkezevel háromszor a mellét verte, hogy ezzel a mellveréssel utoljára megvallja hitét, kifejezze még a földi életben az Isten iránti szeretetét.

A körülterdeplők nem tudják megírni azt, aki így hal meg, mert mindenki érzi, a nagyszerű sápadt homlokáról leolvassa, hogy ez a halál minden földi dicsőségnél nagyobb, boldogítóbb megdicsőülés kezdete...

Dr Faranó Ferenc

Az alma meg a fája

Irtta: Nagytoronyay György

En azt hiszem, hogy a hivatásos íróknak igen sok bajuk lehet a nevek kitalálásával. Elvégre nem lehet mindig csupa merő fenéki tejföld dolgokat írni és csupa merő jellemírást festeni. A hasonló név révén azután menten kéznél van az aprehenzió.

Az itt elkövetkezendőket ezért Spinét Kázmérral beszéltem el. Teringettét, így csak nem hívnak valakit igazán.

— Tudod, ugy valami harminc évvel ezelőtt, amikor megházasodtam, be akartam íratosni valami szövetkezőfénybe. Talán olcsóbb is valamivel, de mindenesetre házhoz hoznak mindent, ami nagy kényelem egy fiatal asszonynak. Nekem meg az is igen kvadrált, hogy csak a felsőjén kellett mindent kifizetni, amikor amugy is megkaptam a fizetésemét. No, gyerünk, hiszen nem kell hozzá egyéb, mint egy bizonyítvány vállalatunk fejtől, akit pedig Klavicin Kelemennek hittanak.

— Hogy az öregnek ne csináljak fölösleges munkát, megírtam a bizonyítványt előre és odaadtam neki, hogy írja alá. Szólt pedig a bizonyítványt a következőképpen:

„Bizonyítom, hogy Spinét Kázmér ur vállalatunknál mint kinevezett hivatalnok van alkalmazva. Havi fizetése intézetünkénél 250, azaz kettőszázötven korona.”

Hiszen akkor még koronákban számoltunk. Az öreg Klavicin kezébe veszi az írást, fölteszi a pápuszt és elolvassa a művet előbb egyszer, azután másodszor. Azután megcsóválja a fejét, azután markirozott jóindulattal, de leple-

Akikről beszélni kell

Lord Halifax

Irtta: Csiszár Béla

A békekötés óta alig néhány államférfi látogatás keltett olyan általános és nagy nemzetközi figyelmet, mint az angol titkos tanács elnökének, Halifax lordnak berlini útja. Azóta is e látogatás eredményei és következményei állnak a nemzetközi érdeklődés előterében. Chautemps és Delbos londoni útja, majd Delbos közep európai küldetése mind e látogatás fejleménye lett s a nagy Chamberlain-akció, — megszervezni az európai békét s legalább egy nemezedekre biztosítani Európa békéjét — még folytatódni fog. Beszélük, hogy lord Halifax a közeljövőben Rómába látogat s visszafelé megállapodik Párizsban. Ha a római látogatás igaznak bizonyul, s a lord küldetése eléri célját, (szinte álmoknak tűnik fel, annyira valószínűtlennek látszik az utóbbi évek fokozódó feszültségei után), úgy lord Halifaxnak olyan szerep jut a történelemben, aminőre ez a visszavonult, hideg, flegmatikus angol államférfi még álmában sem gondolt soha...

Halifax lordról eddig — be kell vallani — a közvélemény alig hallott s vajmi keveset tudott.

dott. Nem is csodálatos ez. A lord, noha több ízben viselt miniszteri tárcát s kapott nehéz feladatokat, aminő volt például indiai alkirálysága is, hogy úgy mondjam, nem tartozott az első vonalban elhelyezkedett s élénk figyelemmel kísért államférfiak közé. Ez egyrészt egyénisége, másrészt az idők más férfit követelő természeté miatt volt így. Lord Halifax — családi nevén Edward Frederick Lindley Wood — 1881-ben született a yorkshirei tartományban. Régi grófi család sarja, ősei évszázadokon át földesurak voltak, becsületes, hagyománytisztelő, valóságos főurak, mindegyik hosszú kort ért meg s mozdulatlan, gögös arccal hunyta le örökre szemét. A fiatal lord Eton és Oxford büvos légkörében végezte tanulmányait, elég középszerűen tanult ugyan, pedig sem nő, sem sport nem érdekelté tulságosan, mindkettőtől visszatartotta a gyermekkorából visszamaradt bénasága, helyesebben balkarja bénasága, amely fájo emléket idézett föl benne s szemérmesen takargatta mindig ezt a testi hibát.

Az egyetem sikeres elvégzése után egyidejűleg visszatért az ősi birtokra, itt gazdálkodott, olvasott, sportolt, majd atyja biztatására politikával kezdett foglalkozni, belépett a konzervatív pártba és még alig volt 28—29 éves, mikor fellépett képviselőnek Yorkshirében. Megválasztották s a fiatal konzervatív képviselő a párt egyik sokat hallgató, de értékes tagjának bizonyult. A politikában nem hallani róla, a parlamentben rendkívül ritkán szólal fel, sokat van a vidéken, kerületében, foglalkoztatják az agrárkérdések, rendkívül gazdag könyvtárt gyűjt össze agrártudományi munkákból, de érdekli az irodalom és költészet is, anélkül, hogy ugynevezett amatőr széplélek volna. A háború kitörésekor ő is bevonul, kimegy a frontra, dragonyostisztként vesz részt a harcokban, s csomó kitüntetést hoz

zellen lekicsinyléssel nézve rám a pápaszeme fölött, elmosolyodik és megszólal:

— Hát Spinét ur, talán nagyon jól érti a szakmáját, de a fogalmazás, hiába, az más valami. Nem olyan könnyű az, mint a fiatalok gondolják! No, majd megírom én magam azt a bizonyítványt, mert gyakorlat kell ám ahhoz, meg valljuk meg, egy kis tehetség is.

Mély tisztelettel hajoltam meg és vártam az elkövetkezendő írás- és fogalmazás-remeket. Másnapra már meg is volt. Szóltott pedig ekképpen:

„Bizonyítom, hogy Spinét Kázmér ur vállalatunknál mint kinevezett hivatalnok alkalmazva van. Mégis azzal, hogy havi fizetése intézetünkénél 250, azaz kettőszázötven korona.”

Ajkaimon a boldogság mosolyával és a hála rebegésével vettem át a összehajtogatott papírost. Alig vártam, hogy a magam szobájába érve, elgyönyörködhessem a nagy stíliszta kétségenkívül elsőrendű elmeszüleményében. Azután elolvastam az opuszt egyszer, elolvastam kétszer és megcsóváltam rosszul sikerült kobakomat. Tehát: Mégis azzal! Ezzel a két szóval szaparodott meg az én fogalmazványom. Ejnye, ejnye, hogy mennyivel szebb, jobb, gyönyörűbb, kerekded és gördülékenyebb így, mint azelőtt volt. Ennyit igazán nem vártam! Szegény hazám, szegény hazám, neked kevés van olyan csillagod, mint Klavicin Kelemen.

Azután multak az évek. Magam alig haladtam, az öreg Klavicin Kelemen helyét azonban tavaly, nyilván fölös érdemeire való tekintettel, elfoglalta a fia, bizonyos nevezetű Klavicin Benjámín.

Hát az öreg, még csak volt valaki. Hanem a fia, az én mostani főnököm, nohát! Tudod! Különben, téled kitelik, hogy megírod. Ennél-

fogva vigyázatos leszek, mert az ükuméniai koadjutor valamikor nyomdafestéket tűrő és nyomdafestéket nem tűrő szavakra osztotta az irodalmat. En meg nem állok jól érte, hogy Benjámínról szólván, nem ejtegetek-e a második csoportba tartozó kifejezéseket.

— Csak nincs talán Benjámínal is valami eseted?

— Persze, hogy van.

— No!

— Hát tudod, az alma rendszerint nem esik messzire a fájától. Azután az idén, mint vagy huszonöt év óta mindig, megint én készítettem el az évi jelentést, a korrekurát meg hivatalból meg kellett mutatnom Benjámínak. Hát hiszen igaz, hogy egy számoszlopokkal szinig telt évi jelentés amugy sem lehet olyan szépséges, mint egy madrigál. Hanem Benjámín azután végkép csuffá tette. Vagy ötven mondatból az alanyt törölte ki, másik ötvenből az állítmányt. A szöveget megforgatta, de úgy, hogy most úgy fest az egész, mint egy neokubista festő lázálmá. Volt ugy, hogy valamit felosztottam három csoportra. Először, másodsor, harmadsor. Ő törölte a másodsorot és most igen u-alka, hogy az először után mindjárt harmadsor következik.

— És most mi lesz?

— Mi? Hát egyszerűen töröltem a nevemet a jelentés alól. En az ilyen tohuvaobuért nem vállalom a felelősséget. A nyomdát meg megkértem, hogy adja vissza a korrekurát, amiben Benjámín ur megcsófolta az én írásomat. Azt megörzöm és ha halálra találják keresni a szerzőt, hát előllok vele. A bolondságot, ime nem én követtem el.

— Te tudod, hogy mit csinálts?

— Nincs másképt!

Gyógyítható-e a tüdőbetegség?

Mindazok, akik asthmában, tüdőcsúcs-, vagy légesőhurutban, szédülésben, tüdőkatharrusban, idült kőhögésben, állandó rekedtségben és náthalázban szenvednek, mindezek teljesen ingyen és portamentesen egy tájékoztató könyvet kapnak, több ábrával, Dr Guttman orvos szerkesztésében: „Sind Lungenleiden heilbar“ (Gyógyítható-e a tüdőbetegség) címmel.

Irjon egy levelezőlapot (6 leies bélyeggel) alanti pontos címre: **PUHLMANN & CIE, BERLIN 847. Müggelstrasse 25-25 a.**

haza, mikor a háboru véget ér és lord Halifax — ekkor ugyan még nem ez a neve, lord Irvinként ismerik, a jelenlegi nevet csupán 1934-ben, atyja halálával vehette fel — hosszú hónapok frontszolgálat után leszerel. Ismét beleelegyedik a politikai életbe, a konzervatív pártnak egyik számottevő tagja s így éri Bonar Law bizalma, aki a fiatal képviselőt 1921-ben gyarmati államtitkárrá nevezte ki.

Karrierje innen kezdve emelkedik. Egy év múlva közoktatásügyi miniszterré nevezik ki. Feladatát rendkívül körültekintően látja el s több nevezetes reform fűződik miniszteri működéséhez. Néhány év múlva a Baldwin-kabinetben a földművelésügyi tárcát bízzák reá. Itt végre elemében van s több érdekes elgondolását valósítja meg. A közvélemény számára mindaddig azonban még mindig csupán az ismeretlen és érdektelen miniszter, egy a kabinet szürke és semmitmondó tagjai közül. Egyszerre ráterelődik azonban a figyelem, mikor őt nevezik ki lord Reading helyébe indiai alkirályra. Kicsoda lord Irvin? — teszik fel sokhelyütt a kérdést Angliában és a kontinensen is. Csakhamar hallat magáról, mikor nevezetes tárgyalásait az indiai mozgalom vezetőivel, elsősorban Gandhival megindítja.

Négy hallatlanul izgalmas és forró évet tölt el lord Irvin of Kirby Underdale Indiában. Azzal az elszánt elhatározással foglalja el hivatalát, hogy békés és csillapító eszközökkel leszereli az indiai nacionalista mozgalmat, amely akkor már bojkottal, terror-akciókkal és egyéb, nem túlságosan fair eszközökkel dolgozott. Az alkirály mélyen alkotmányos erzetű ember, őszintén hívó humanista, erőszakos módszerektől irtózo angol, akinek meggyőződése, hogy India épügy megérdemelné az önállóbb rangot, mint más társai az angol birodalomban. Angliában persze hallani sem akarnak lord Irvin humanus eszközeiről, arról meg kevésbé, hogy Indiának önállóságot adjanak. Az alkirály végezhethetetlen tárgyalásokat folytat, de nem ő az oka, hogy ezek a túlfűtött eszmecserek hárszu ideig nem érnek el semmi eredményt. Alkírály-sága utolsó évében sikerül csak elfogadtatni javaslatait az otthoni kormánnyal és megegyeznie az indiai ellenzékkel. India megkapja az ígéretet, hogy önálló dominiummá válik s Gandhit egyenrangú tárgyalófélként hívják meg Londonba, az ottani ugynevezett kerekasztal-értekezletre. 1931-ben alkírályi megbízatása véget ér, lord Irvin visszatér Angliába, ahol népszerűsége, az a kevés is, amelyet sikerült szereznie békés és humanus magatartásával, elenyészett a pártok körében. Mindenütt azt híresztelték róla, hogy elárulta Anglia érdekeit, mikor Gandhinak sokat ígért, holott ennek éppen az ellenkezője igaz. Néhány év múlva a fejlemények neki adnak igazat.

Lord Irvint nemsokára MacDonald meghívja nemzeti kormányába közoktatásügyi miniszternek. Baldwin, mikor átveszi a koncentrációs kabinet vezetését MacDonald kezéből, a hadügyi tárcát bízza rá. Ekkor már lord Halifax az ősi bírtok tulajdonosa, atyja meghalt, az atyai név is reászállt. Baldwin második kormányában (voltaképpen átalakított kabinetjében) a hadügyi tárcát fiatalabb és mozgékonyabb miniszterre bízza, lord Halifaxot pedig a király kinevezi a titkos tanács elnökévé. E minőségében is a kabinet tagja marad. A titkos tanácsról az utóbbi időben sokat hallani. Mi ez az intézmény? Régi

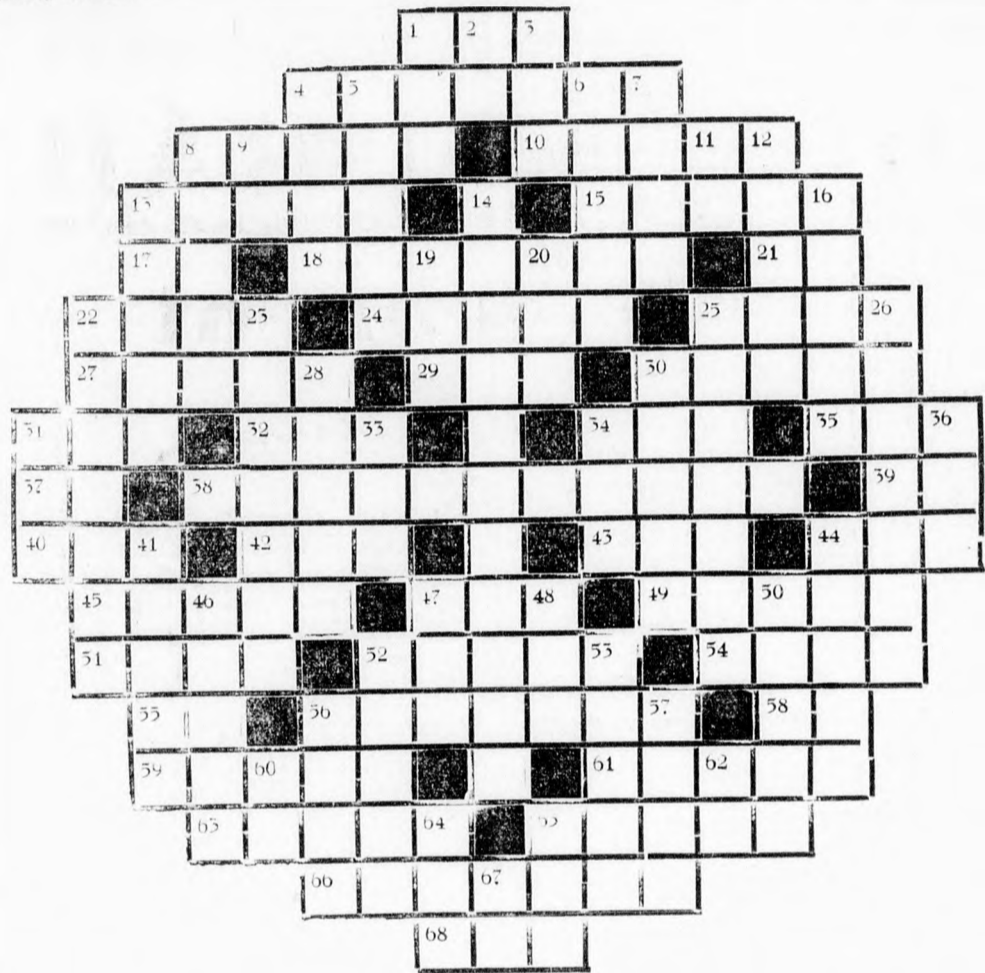
tanácsadó testület a király mellett, amelynek a kabinet is csak egy bizottsága. A titkos tanács tagjai az ország „zászlósurai”, a királyi hercegek, az egyházi méltóságok, régi, érdekes miniszterek, stb. Ennek a tanácsnak elnöke lord Halifax. Fontos állás ez, a király bizalmának letéteményese az, aki a tanács elnöki tisztét betölti.

Érthető, ha Chamberlain miniszterelnök lord Halifaxra gondolt, mikor őt delegálta és kérte fel a Hitlerrel való megbeszélésre. A lord típusa a first classe-angolnak, az igazi angol-szász egyéniségnek. Csendes, zárkózott, hűvös és

nyugalmas ember, a hidegvér, a józanság és realitás szublimációja, aki nagy adag valóság-érzéssel és rugalmassággal rendelkezik, lehet kapacitálni, de elvei is vannak, amelyekhez körömszakadtáig ragaszkodik. Lord Halifax megbízatását, mint ismeretes, kitűnően végezte el. Nemcsak meghallgatta Hitlert, hanem kívánságait és törekvéseit olyan formában tárta a hazai és a francia kormányfőriak elé, hogy nehéz lett volna elzárkózni mereven a teljesítéstől. A világ érdeklődéssel és a megérdemelt bizalom további nyilvánításával várja a lord következő uti vállalkozását.

KERESZTREJTVENY

45. (288.) szám.

Megfejtendő: Vízsz. 4, 27, 38, 56, 66. Függ. 8, 14, 22, 23, 25.

Határidő: december 15

Vízszintes sorok:

1 Helyhatározó. 4 Grál-monda hőse. 8 Kis bolt. 10 Görög eposz. 13 Egysejtű lény. 15 Igekötvő. 17 Rag. 18 Művész. 21 Képző. 22 Adel betűj kev. 24 Irka. 25 Telegraf-alkatrész. fon. 27 Hun-magyar mondai hős. 29 Király, idegen nyelven. 30 Orosz lovaskatona. 31 Fő művészszerző. 32 Latin helyhatározó. 34 Német költő. 35 Latin dátumrövidítés. 37 Egyforma betűk. 38 Tolsztoj-dráma. 39 Igekötvő. 40 Fordított szám. 42 Kor. 43 Szűz. 44 Gyümölcsíz angolul ford. 45 Vízszintes város. 47 Művészet, idegen nyelven. 49 Dél-amerikai őslakók. 51 Az 54. vízszintes, latinu. 52 Férfinév. 54 Madár. 55 Latin prepozíció. 56. Spanyol város. 58 Bika fele. 59 Testi ikerszáva. 61 Főzés szinonimája. 63 Vörösmariy feleségének lányneve. 65 Orosz író. 66 Turkesztán város. 68 Hét vezér egyike.

Függőleges sorok:

1 Ugy, latinul. 2 Idegen személyes névmás. 3 Idegen szám. 4 Van ilyen róza is. 5 Vízsz. Híres fociballcsapat becézve. 6 Névutó. 7 Mona... 8 Magyar költő (1703-64.) 9 Vigyáz, ford. 11 Római pénz. 12 Egyiptomi város. 13 Van ilyen ünnepe is. 14 Allitóltag babonás szám. 16 Harsanyi Kálmán drámája. 19 Elvisek. 20 Tó, idegen nyelven. 22 Német író (1729-1781.) 23 Próféta. 25 Francia költő. 26 Ek formája van. 28 Német költő (1801-1882.) 30 Káryaműző. 31 Kártya. 33 Női név. 34 Latin szárny. 36 Idegen pénz, fon. 41 Az

Alpok országa. 44 Rógtón! 46 Idegen pénz. 47 Fej része. 48 Szám. 50 Földalatti vezeték (ék. hib.). 52 Költői műfaj, névelővel. 53 Mitológiai hős. 56 Gyors, átmeneti. 57 Tavasz hajítás (y = t). 60 Klasszikus skálahang. 62 Allóviz. 64 Latin kötőszó. 65 Zenei hang. 67 Kicsinyítő rag.

43. számú keresztrejtvenyünk helyes megfejtése:

Vízsz. 1. Lagerlöf, 29. Nikaragua, 51. Eislében. Függ. 2. Adonis, 16. Tomori Pál, 28. Zselatin.

Helyesen megfejtették: Koncsag Margit, Koncsag Rezi, Beregszászy Loló, Mihály Imre, Halmai Nóra, Kiss János, Csibi Lenke, Zonda Magda, Simo László, Gergely Gyuláné, Rombauer Ilona, Szabó Józsefné, Ruscsák Endre, Páll V. Geza, Czompó I., Loy Lstván, Mikoss Ásiádár, Oberst Béla, Schmidt János, PePtheó Anna, Moldován Baby, Fábian Lajos, Szakács Lajos, Derzsy Zoltán, Rác Gerő, Márton Emilia, Makai Béla, Darvas V., Kapros Ödön, Sztarek Mária, Lázár Béla, Lippert László, Kelemen Erzsébet, Rác Lajos, Heltai Olga, Miklós Gergely.

A jutalomkönyvet Beregszászy Loló (Baia-mare) nyerte meg, elküldöttük.

ROVATVEZETŐ KÖZLÉSEI

H. O. (Róma.) Örömmel köszöntjük megfejtőink között. Jól esett, hogy a messze idegenben is gondolt ránk. Reméljük, hogy ezután rendszeres megfejtőink közzé sorozhatjuk? Üdvözlé!

Hönig

Frígyes
**HARANG-
ONTÓDE**

Arad,

Str. Bariñin 10-21.

Alapítva:

1840.

Telefon: 376.

* A szívburok, a szívbílyentűk és a szívizmok megbetegedéseinek kezelésénél a rendkívül enyhén ható természetes „Perenc József” keserűvíz fontos segédeszköz, mely regge, felkeléskor egy kis pohárral bevéve a típusatorna tartalmát biztosan felhigítja és azt igen könnyen levezeti. Kérdezze meg orvosát.

SZONETT

Hajónyi vagy ősszecsapó habokban.
Porba irt jol. Fényben gyújtott gyufa.
Szívhang, amely ágyudörgésben dobban.
Őserdőben gyér lombozatu fa.

Fehér alapra kent kicsiny fehérség.
Bérceken túli látatlan horizont.
Sötétben lengő gyászfény. Kis kék rét
végtelen preriken. Parányi pont.

Ez vagy. Nem több. Fűszál a fénylő nyárban.
Őszben arany, csöpp a tavaszi árban —
papírsónak örvénylő, mély vizen.

Hajnali holdként halványul az árnyad.
Meghalsz, mint éjre a nappali árnyak —
még érettem az öröklét izen.

HORVATH IMRE.

Ajándékozzon szépséget!

Hát lehet szépséget ajándékozni? Igen!

Minden egyes üveg Scherk arcvizben

benne rejlik. Tegyen egy üveg

Scherk arcvizet a karácsonyi

asztalra! Hosszu hetekre aján-

dékoz örömet. Üvegek a Lei 62"

103" 164" 300" 475"

IDŐK SODRÁBAN

Dr Schacht

írta: Rády Elemér

Néhány nappal ezelőtt bejárta a világot a hír, hogy Schacht dr. a német birodalom gazdasági minisztere lemondott hivataláról. A hír, bármennyire is váratlanul ért sokakat, azok körében, akik ismerik a mai Németország belső viszonyait is, nem jelentett meglepetést. Már hónapok óta ismert dolog volt, hogy Schacht és a hivatalos német gazdasági politika között ellentétek vannak s így Schacht távozása csak idő kérdése.

Most, amikor Schacht dr többé már nem a hivatalos Németország gazdasági exponense, érdemes egy percre megállani és néhány vonással megrajzolni ennek az érdekes embernek a portréját.

Mindenekelőtt megállapíthatjuk, hogy Schachtal a weimari Németországnak utolsó alakja tűnik le a német közélet színpadáról. O volt az utolsó amely a németiségnek ebből a nem éppen dicsőségesnek nevezhető felemás korszakából egyedül kapott vezetés szerepet abban a Németországban, amely a weimari korszaknak nemcsak eszméit és elveit, hanem egész vezető garnitúráját felszámolta.

A „magas gallérú német”, ahogy Schachtot világszerte kis gúnyjal nevezték, a háború utáni karriernek egyik legérdekesebbjét futotta meg. Akkor tűnt föl, amikor 1923-ban a papírmárka szédületesen lezuhant, amikor már a legoptimistább gazdasági szakemberek sem bíztak abban, hogy valaha is fel lehet támasztani a márkát. Ez a különös öltözékű, szikár, írónikus modorú, különös ember egyszer csak feltűnt a Danal-bank ismeretlenségéből s egy új fogalmat, a fedezet nélküli Rentenmarkot kapcsolta be a német gazdasági élet vérkeringésébe. Amiben ekkor már senki sem hitt: a papírmárka zuhanását sikerült megállítani. Schacht egyszerre népszerű lett s azóta valahogy úgy voltunk, hogy ha a német gazdasági élet szóbakerült, önkéntelenül is Schacht nevét és különös nyurga alakját asszociáltuk.

A weimari Németországban indult el, de nem a weimari demokrácia jegyében. Egyéniség volt, aki nem kötötte magát pártok és politikai frakciók ingadozásaihoz. 1929-ben a hűvösi konferencián saját kormányával is szembe-

került, amikor a Jung-terv elfogadását akarta megakadályozni. Amikor ez nem sikerült és a német kormány mégis elfogadta a Jung-tervet — Schacht fogta a kalapját, otthagyta saját kormányát és új elhelyezkedési lehetőséget keresett.

A német nép egén ekkor már föltűnt az új csillag: a nemzeti szocializmus és Schacht megindult abban az irányban, amit ez az új mozgalom ígért. Ki tudná megmondani, hogy mi vezetett? Becsvágy nem valószínű, hiszen Schacht egy olyan mozgalomhoz csatlakozott, amelyet a weimari demokrácia rövidlétű önteltségében kigúnyolt és megvetett. Schacht akkor csatlakozott Hitlerékhez, amikor ezek még ismeretlen alvezérekkel, aránylag szűk körben szöfték nemzetmentő álmaikat.

Talán közel járunk az igazsághoz, ha azt mondjuk, hogy Schacht meglátta az új népmozgalom dinamikáját, érezte, hogy a weimari

TESTA
A legbiztosabb
hűdés ellen

ri korszak korrupciói után jönni kell valami másnak, valami frissnek és ez a más nem lehet egyéb, mint a baloldali radikálizmus, vagy Hitlerék. Az elsőtől, mint gazdasági szakember is undorodott, hiszen látta, hogy azok az utópiák, amelyeket a marxizmus hajszol, vagy tragédiába viszik a népet, vagy csúfos kudarcok után ismét új útkeresések bizonytalanságához vezetnek. Csatlakozott tehát a másik lehetőséghez, a nemzeti szocializmushoz. Érezte, látta, hogy az új mozgalomnak elsősorban

szakemberekre van szüksége s ha ügyesen, okosan végzi munkáját, a nemzeti szocializmus gazdasági programja az ő elgondolásai szerint épül fel.

A nemzeti szocializmus kezdetben idegenkedett a weimari demokrácia vizeiről áttevezett Schachtól. A még ismeretlen, politikailag „érintetlen” új emberek szemében gyanús volt a már múlttal bíró egykori gazdasági vezér és Schachtnak előbb hosszú és szívós harcot kellett megvívnia. Ellenfele, Gottfried Fedor egészen más tanokat hirdetett, mint a nemzeti szocializmusban homo novus Schacht. A harc kimenetele eleinte bizonytalan volt. Végre is Schacht tehetsége és tudása győzött és Schachtot a nemzeti szocializmus diadala után már ott látjuk az első nemzeti szocialista kormányban.

A Rentenmark kitalálója, a hágai konferencia makacs „ellenzéki” kormány képviselője, a Jung-terv bőszen ellenfele most már a világ előtt is mint a nemzeti szocializmus gazdasági teoretikusa szerepelt.

Csak akik közelről figyelték a német politikát, tudták, hogy Schacht diadala nem volt teljes. Ha sikerült is elfogadtatnia gazdasági elgondolásait a nemzeti szocialista kormánnyal, az még nem jelentette azt, hogy az új nemzeti szocialista államépítés elméleti alapjait is ezek a teóriák alkotják. Sokan tudták már, hogy Schacht csak átmenet egy régi gazdasági rendből az újba, amelynek szüksége van egy ilyen kiváló koponyára, egy ilyen nagyszerű szakemberre, hogy az új elgondolásokat esetleg ne érje egy váratlan támadás gazdasági vonatkozásban.

Schacht maga sem tudott teljes nyugalommal behelyezkedni az új keretekbe. Szókimondó és rideg szakember maradt mindig, nem fogadta el a pártkereteket s független és szabad egyéniség akart maradni akkor is, amikor körülötte a párttotalitás mindent magába olvasztott. A mai napig sem lépett be a nemzeti szocialista pártba s Hitler végül is úgy oldotta meg a kényes kérdést, hogy kitüntette a visszautasíthatatlan nemzeti szocialista „arany jelvény”-nyel. Lapjában, a külföldön is gyakran idézett *Der Deutsche Volkswirt*-ben, kritizálni is mert s adatait nem egyszer használta fel az a „demokrata front”, amely a Hitlerizmus gazdasági csődjét évek óta nap mint nap megjósolja. Schacht nem akart adataival ilyen propaganda-anyagot szolgáltatni, csupán elkeseredett küzdelmet vívott, hogy gazdasági elgondolásait érvényre juttassa. Nem tehetett róla, hogy az ellenpropaganda az aggodalmakból vádiratot konstruált — a Harmadik Birodalom ellen.

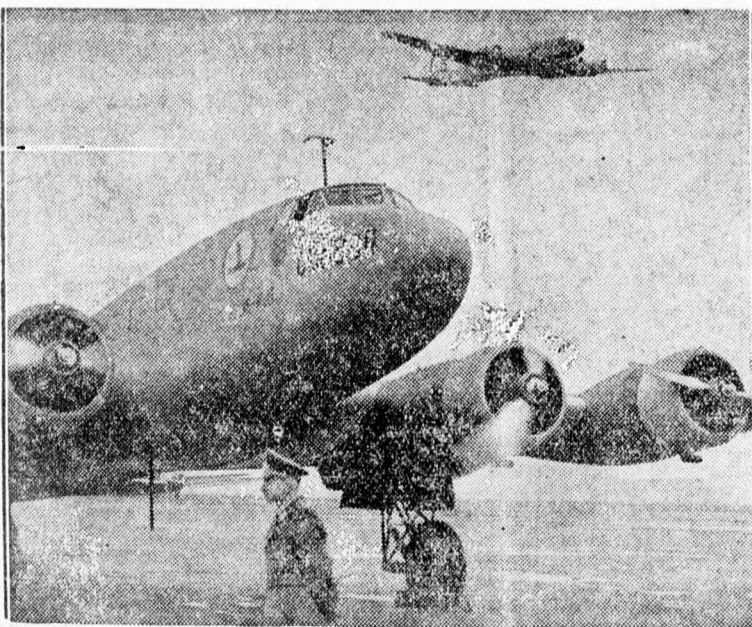
Mindaz azt eredményezte, hogy a párt és Schacht között kiéleződtek az ellentétek, amelyeket az aranyjelvény kitüntetésnek sem sikerült már letompítania. Az utolsó mentési kísérlet az volt, amikor Hitler Göringet a német

a pókhálóvékony selyemharisnya

gazdasági élet diktátorának nevezte ki s így akart védőpajzst állítani az egyre gyakrabban támadott Schacht elé. Az utolsó kísérlet azonban már elkéselt. Schacht egyre jobban érezte, hogy a gazdasági élet irányításának gyeplője kihull kezéből, az átmeneti idők elmúltak s a nemzeti szocialista Németország gazdasági téren is szakít a régi rendszerrel, amely felé lassan-lassan már nincs szükség az ő személyében jelentkező átmenetre. Amikor Göring fellépett az új négyéves munkatervvel, már nyilvánvalóvá lett, hogy Schacht gazdasági teóriái nem alkotják többé a német gazdaság alapjait s vagy végleg behődöl — vagy félreáll.

Schacht egyéniség volt s az utóbbit tette. Különös, különöségeiben is rokonszenves alakja eltűnik az élvonalból s visszavonul a Jägerstrassei palota előkelő dolgozószobájába, a Reichsbankba. A német gazdasági ügyek minisztériumának élére új ember, Walter Funk kerül s ezzel bekövetkezik az új Németország gazdasági életében a második lépés, amikor az átmeneti időszak után, megkezdődik a nemzeti szocialista államépítés gazdasági oldalának is a kidolgozása. Schacht a weimari Németország és a Harmadik Birodalom közötti hidat jelentette. A hidat eltűnt s Walter Funk egy új korszakot jelent. Hogy ez az új lépés milyen lesz, ma még nem tudhatjuk. Kétségtelen azonban, hogy a sok világnézetű zűrzavar, kiforrotlanságok és tévtanok között hánykódó, de egy új, jobb és igazabb világ kibontakozását váró mai Németországban, a gazdasági és szociális iránykeresés mutatja fel a legtöbb pozitívumot s talán egy új gazdasági rend magvát hordja magában. Ezt megállapíthatjuk akkor is, ha a Rosenbergek kódos mythosától egyébként egy világ is választ el...

A német Lufthansa legújabb óriás repülőgépe, amelyet most adtak át a forgalomnak. Az új repülőgép utasfülkéje is a legmodernebbtől van felszerelve s a négymotoros Fokker gép 26 utast vihet magával. Képeink a repülőgépet földön és levegőben, s a dohányzószakaszát mutatják.

Asszonyok dolga

Hús helyett...

A hűvös csökkentésének divatja megkönnyítette a háziasszonyok helyzetét, mert az utóbbi évben a húsárak annyira emelkedtek, hogy a régi büdzsével dolgozó háziasszonyok csak akkor tudnak gond nélkül bevásárolni, ha a két-háromnapos hűvösökkel bevezetik. A táplálkozástudomány szerint a húsban lévő fehérjék pótlására leginkább háromféle ételmiszer alkalmas: a tojás, a gomba és a sajt. Mindháromban van ugyanis fehérje, zsír és foszfor. Az alant közölt receptek akkor gazdaságosak, ha aznap, amikor azokat műsorra vesszük, levest készítünk, melléje főzeléket és egy ilyen húspótló ételt adunk; elhagyjuk a tésztát és tésztes szerint befőttet, vagy gyümölcsöt tálalunk. Vacsorára is rendkívül alkalmasak ezek a modern receptek és valami salátafélével, vagy körettel tükéletes és könnyű vacsorát adnak. Puddingforma, tűzálló, általában az étvágygerjesztő elkészítés és tálalás fontos ezekben az ételknél. Gözölsre háromnegyed órát számítsunk sütésre, telfűjtnél félórát, míg gratinálásra negyedóra elég. A maradékot gőzön fedve tudjuk felmelegíteni, vagy pedig későbbi tálalásra melegen tartani, hogy ki ne száradjon. Ezúttal a legolcsóbb recepteket közlöm elsőnek és fokozatosan térek át a finomabb, drágább és vendégeknek is adható, előételnek is felhasználható receptekre.

Receptek:

Gerstli húspótlásra. (6 személyre.) 20 deka goromba gerstli egészen puhára főzünk, hideg vízzel leöntjük és leszűrve késszer átdaraljuk a húsdarálón. Talba tesszük, adunk hozzá két egész tojást, egy tejből áztatott, kicsavart zsemlyét, reszelt hagymát, parányi fokhagymát, jobban mondva fokhagymaliszte, sót, tört borsot, piros paprikát, kevés zsírt és pogácsákat formázunk belőle. Azokat forró zsírban kisütjük és főzelék, főleg spenót mellé adjuk, de burgonyasalátát is készíthetünk melléje.

Rakott kifli. Vajazott tűzálló tálban sorjában lerakunk: egy sor karikára vágott kiflit, karikára vágott kemény tojást, párolt elvágott gombát, újra kiflit stb. Tetejére kifli kerül. Közben a sorokat tejjel bőven öntözzük és kissé sozzuk. Tetejét végül sajttal szórjuk meg és megsütjük.

Sajtfelújít. (2 személynek.) Diónagyságú vajból besemelt készítünk s ha a túrói levettük, belekeverünk 15 deka reszelt sajtot, sót, 2 sárgáját és kihűlve 2 tojásbort. Tűzálló tálban gyorsan sütjük és forrón tálaljuk.

Tojás zsemlyében. Kisebb zsemlyék tetejét levágjuk, belét kivesszük, belsejét vajjal megkenjük, megsózzuk és a forró sütőben ropogásra sütjük. Gyorsan egy egész tojást ütünk mind-egyikbe, pár percre visszatesszük a sütőbe, ha a tojás félig megsült, megszózzuk vagdalt füstölt-hússal és forrón tálaljuk.

Burgonyaréses. (6 személynek.) Egy kg főtt burgonyából könnyű krumpliszéztát készítünk 2 tojássárgájával, egy egész tojással, diónyi zsírral, sóval és elegendő liszttel. A tésztát lisztezett deszkán kisujjnyi vastagra kisodorjuk és megszózzuk darált húsmaradékkal, gombával, szalonnakockával, vagy tóporjával. A széleket megkenjük tojásfehérjével, szorosan összesodorjuk és 20 percig főzzük sós vízben. Tálalásnál vajasmorzát öntünk rá. Főzelék mellé adjuk.

Gratinált tojással (maradékfelhasználással is). Szokásos gyurott tésztából metéltet készítünk, zsírozuk és kikent tűzálló tálba tesszük. Buggyantott tojásokat készítünk ecetes vízben és vigyázunk, hogy ne keményedjék meg a sárgájuk. Most úgy helyezük el a tojásokat a metéltben, hogy kanállal helyet készítünk nekik és azok látható maradjanak. Ráöntünk besemelt, azt megszózzuk sajttal és zsemlyemorzssal és az egészet megsütjük.

Sajtosomlett. (2 személynek.) Diónagyságú vajelkeverünk 2 lapos kanál liszttel, adunk hozzá egy evőkanál tejet, egy evőkanál tejfölt, sót. Palacsintásütőben 3 palacsintát sütünk belőle, de azoknak csak az egyik oldalát sütjük. Tűzálló edénybe rakjuk és a nyers oldalt megszózzuk 10 deka reszelt sajttal. Tetejét is megszózzuk, félórát sütjük. Tálalásnál tejjel leöntjük és tortaszerűen vágjuk fel.

Rántott kelkáposzta. A külső durva leveleket megfosztott kelkáposztát négyfelé vágjuk és jól megmosva sós vízben egészen puhára főzzük. Szitán lecsergátjuk és ha kihűlt, belemártjuk jól összehabart sózott és borssal fűszerezett tojásba. Utána lisztben forgatjuk meg, ismét beforogatjuk a tojásbarnakba és könnyedén panírozunk szitált zsemlyemorzssal. Forró zsírban sütjük és tartármártásos kifliburgonyasalátát adunk melléje.

Burgonyafelújít. (Négy személynek.) Hat nagy burgonyát héjában megfőzünk, lehűtjük és szitán áttörjük. Lassan hozzákeverünk 5 deka vajat, 3 tojássárgát, nyolcadliter savanykás tejfölt, 5 deka reszelt sajtot, egy evőkanál lisztet és 3 tojásbort. Tűzálló tálban sütjük.

Gombával töltött krumplifánk. (4 személynek.) 40 deka hideg áttört főtt burgonya, 20 deka liszt, 7 deka zsír vagy vaj, 2 egész tojás, só. Eből deszkán tésztát gyúrunk, kisodorjuk vékonyra és fánkiszűrővel kiszúrjuk. Megkenjük tojással és megkenjük frissen párolt apróra vágott, ízesített gombával. Mindegyikre üres lapot tesszünk és jól összenyomkodjuk a szélét. Tetejét is megkenjük tojással, köménymagot szórunk rá, reszelt sajtot és a tepsiben világosbarnára sütjük.

Palacsinta gombahasával töltve. A gombát finomra megvágjuk és kevés zsíradékban, amelyben finomra vágott vöröshagymát és petrezselymet futtatunk meg, pároljuk, borssal ízesítjük és végül tejjel elkeverjük. Egészen vékony sós palacsintát sütünk és azokat rétegesen rakjuk le tűzálló tálban, közben ezzel a gombával töltjük. Negyedliter tejfölt egy tojássárgájával összehabaránk és annak habjával ezt rákenjük a legfelső palacsintára, megszózzuk reszelt sajttal, megöntözzük olvasztott vajjal és világosbarnára sütjük. Vegyessalátával kitűnő.

Schuschnigg kancellár — a diák

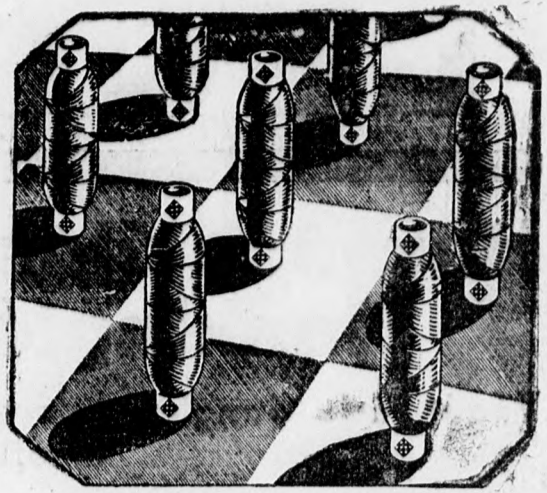
A könyvpiacra most jelent meg Schuschnigg osztrák szövetségi kancellár „Dreimal Oesterreich” című könyve, melyben kedves közvelenséggel beszél a maga ifjúságáról. Ebből a könyvből közöljük az alábbi, érdekes részletet:

A Garda tó mellett, Rivában születtem, ahol akkoriban apám helyőrségének székhelye volt. Így az elemi iskolát egy bécsi elővárosban végeztem. Fényűzésben a szüleim háznál sohasem volt részem. Annak, aki az államtól kapta a szűkre szabott jövedelmét, abban az időben, pontosan beosztott életre kellett berendezkednie és mindent inkább megszokhatott, mint azt, hogy kenyes igényeket támasszon. Ez vonatkozik a katonatisztekre éppúgy, mint a közneveléselőkre. Szüleim, akik a spártai önfegyelmű és egyszerűség példáját mutatták nekem, derűs, békés, zavartalan ifjúságot biztosítottak a számomra. Otthonunk az igazi, boldog családi élet paradicsoma volt.

Édesanyám ősi, tőzgyökeres innsbrucki házból származik. Egyik nagybátyja alapította a híres tiroli üvegfestészetet, másik keresett orvos, a harmadik szorgalmas kézművesmester volt. Nővessége révén a családhoz tartozott a hosszú éveken át tiroli tartományi vezető, dr. Theodor Kathrein, a konzervatívok egyik vezére is, aki a legmozgalmasabb napokban a képviselőház elnöke volt. Mint anyagi eszközökben szegény, ösztöndíjas kisdíák kezdte és mint öfelsege valósá-

ról ebben az összefüggésben beszélni, ha ezzel a Stella Matutinával nem egy egészen sajátos tényállásról lenne szó. Valóban nem tagadhatom — és mennél idősebb leszek, annál jobban tudatára ébredek ennek, — hogy ez az iskola döntő befolyást gyakorolt feltevésem kialakulására és egész életutamra. Az intézet befolyása már azért is igen erős volt, mert hiszen az iskolaévek egész tartamára teljesen magának foglalta le a fejlődő, fiatal embert. Az iskolát akkoriban kemény kezekkel és spártai szigorral vezették. A tesztnevelés — a sport — itt már régen kötelező tantárgy volt, még mielőtt az általános divattá vált volna. Ezzel szemben a karácsonyi és húsvéti szünetek teljes nyolc éven át ismeretlenek voltak előttünk, kivéve az érettségi előtt engedélyezett hatnapos húsvéti szabadságot.

A feldkirchi hatalmas, kaszárnyaszerű épület annak idején Ferenc József ajándékozta a jezsuita rend németországi tartományának, amikor ez a rend a saját hazájában hontalanná vált. Innen van az, hogy elenyészően csekély kivétellel az összes tanárok és nevelők birodalmi német, vagy svájci származásúak voltak. Helytelen volna azonban azt hinni, hogy a német jezsuiták személyes sorsa az emigráns jellegű volt, sőt maga is. Ez távolról sem volt így. És amikor állami ünnepeken az épület homlokzatán az osztrák lobogó mellett ott lengett a fekete-fehér-piros német zászló is, ez semmiesetre sem

**Több mint 600
különbéféle színben**

minden szaküzletben kapható
**a Gütermann varróselyem. Kérjen
mindig Gütermann varróselymet
és vásárlásnál figyeljen a gyári
védjegyére (sakkárta)
és a Gütermann névre.**

ahhoz, hogy az osztrák állam iránti hűségüket és a német néphez való tartozásuknak erősen aláhuzott érzését összeegyeztessék.

Igy tanultam meg én itt — több száz más, a társadalom minden rétegét képviselő osztrák gyermekkel együtt — a szó legigazibb értelmében vett osztrák hazafiságot — német nyelven. Ez olykor nem volt nagyon könnyű feladat számunkra, mert bennünket, osztrákokat, nem egyszer emlékeztettek saját hibáinkra, míg ugyanakkor a birodalmi német energiát és előhaladást példaképpen állították eléink. Mindamelllett jó osztrákokká váltunk, akik tudatában voltunk hazánk értékének. Nemes versengés volt ez közöttünk és birodalmi német tanuló társaink között és ebből a versengésből igazi hajtársiasság lombosodott ki.

En — mellékesen megjegyezve — annak ellenére, hogy a tulajdonképpeni tananyag semmi különösebb nehézséget nem okozott nekem — sohasem éreztem magam úgynevezett minta-tanulónak és nem is tartottak annak. Azt sem állíthatom, hogy mint fiatal fiú, valami nagy felkesedéssel élveztem volna az intézeti életet. A szabadság utáni vágy — mint minden kortársamban — bennem is igen nagy volt. Néhány nagy és maradandó értéknek — melyet nekünk ezek az intézetben eltöltött ifjú évek adományoztak — csak sokkal később ébredtem tudatára. Annál magától értetődőbb kötelességemnek tartottam később meghajolni az igazság előtt és kijelenteni, hogy soha az életben ezekről a német jezsuitáknál igazibb népi öntudattól áthatott és ebben a népi öntudatban következetesebb férfiakka, még nem találkoztam. Annyira telítve voltak népi öntudattal, hogy ez nekem, mint meggyőződéses osztráknak, olykor már túl soknak is tűnt.

Igy éltünk az intézetben ötszázan, egészen a háború kitöréséig. Voltak iskolatársaink a világ minden tájáról. Spanyolok, franciák és amerikaiak mellett jól emlékszem sok lengyel iskolatársra is. Az én osztályomban még német-órosok is voltak a Volga vidékéről. Ez a tény talán már egymagában elég lehetett ahhoz, hogy néhány fecsegő és mindent jobban-tudó — amilyen mindig akad és akad — indokul használja fel elkoptatott vádjaihoz, melyek népi öntudat hiányáról, nemzetközi és klerikális nevelésről beszélnek. A valóságban valamennyiünket, anélkül, hogy ezt önmagunk is erősebben éreztük volna, közös német nevezőre hozták, még pedig osztrák veretel. Így volt ez a háború kitöréséig, amikor természetesen csak a németek, osztrákok és svájciak maradtak már benn.

1915 júliusában, az érettségi után, mint hadiférfi bevonultam és a nyolc hónapos karácsony után újabb négy, háborús karácsony következett, amelyet a szülői háztól távol töltöttem.

Tévedés ki van zárva!

2-szeresen védi a „Bayer” kereszt az Ön egészségét ; rajta van a csomagoláson és bele van préselve minden tablettába. Ezek a csalhatatlan jelei a valódi

**ASPIRIN
TABLETTÁNAK**

gós belső tikos tanácsosa fejezte be életét. Az ilyenmi különben elég gyakran előfordult a régi Ausztriában. Eppen így megtörtént az is, hogy egy-egy altiszti, vagy csendőrgyermek a „kegyelmes úr” címig emelkedett. Csak a diplomáciában és némileg a politikai közigazgatásban volt másként.

Atyai agrár családomból a klagenfurti medencéből származik. Dédapám, mint hazatulajdonos, becsületes ipart űzőt Klagenfurtban. Nagyatyám már katona lett és mint fiatal kadett Radetzky alatt szolgált Velencében. A későbbi években szolgálatának nagyrészt ő is Tiroiban töltötte, ahonnan ötven évi szolgálat után, mint csendőrpáncsnok vonult nyugalmába. Felesége tőzgyökeres rosenheimi polgárcsaládból került ki. Innét van az, hogy később, amikor a család nemességét kapott, az osztrák és bajor színek: a fekete-sárga és kék-fehér a családi címerben találkoztak. Apám Kuffsteinban született. A katonai akadémiát Wiener-Neustadtban végezte és röviddel ezután a tiroli császár-vadászokhoz került. Mint az a régi Ausztriában katonatiszti családokkal gyakran megérett, nekünk is számolnunk kellett azzal, hogy apám helyőrségének székhelyén nem találunk megfelelő iskolai viszonyokat. Így sodort engem a sors, még tízedik életévem betöltése előtt, Feldkirchbe, ahol a jezsuiták a Stella Matutinában ismert és hírhírű gimnáziumot tartottak fenn, mely évtizedes fejlődésre tekinthetett vissza. Későbbi életében barátától és ellenségétől gyakran hallhatott megjegyzéseket ezzel kapcsolatban az egykori jezsuita-növendék. Ő sohasem tagadta meg nevelését.

Teljesen haszontalan dolog lenne mindezek-

csupán annak a ténynek aláhuzását jelentette, hogy az intézetben a nyilvánossági joggal bíró osztrák gimnázium mellett egy nyolcosztályú birodalmi német gimnázium is működik s hogy a növendékek fele osztrák, fele pedig birodalmi német. — hanem ez a német birodalmi lobogó tanítóink és nevelőink népi öntudatának és szorosán a birodalomhoz való tartozásának tanúságtétele volt. Kitérően értettek ezek a jezsuiták

GYÓGYFÜRDŐK METROPOLISZA

3 hetes pausálkúra Budapesten

Vízummentes beutazás Magyarországra, 50 %-os kedvezmény a MAV vonalain Gyógy szállodalakás, teljes ellátás, utalékok, kiszolgálás, adók, fürdő, orvosi felügyelet, kórházak és további aranydíjak. Leiben fizethetők is.

„EUROPA”

Román Nemzeti Utazási és Idegencsereügyi vállalat összes zedáiban. — Oradea: Europa Banca Dacia, Bul. Rege Ferdinand 9

LEGUJABB

Harminckilométerre vannak Nankingtól a japánok

Yégét járja Sanghai fölött a kilencven év óta tartó angol-amerikai uralom

Sanghaiból jelentik: A japán csapatok már csak 30 kilométernyire vannak Nankingtól. A kínai állások a hajnali órák óta rendkívül heves pergőtűz alatt állnak.

JAPAN ÁTVONULÁS A SANGHAI FRANCIA NEGYEDEN

Sanghaiból jelentik: Szombat délelőtt japán csapatokkal megrakott öt tehergépkocsi kísérletet tett arra, hogy behajtsa a sanghai-i francia negyedbe, de a francia páncélos gépkocsik, katonaság és fegyveres őrség feltartóztatta őket. Hat japán tiszt erre tárgyalni kezdett a francia rendőrtisztekkel. Ez alatt a franciák megerősítést küldtek a helyszínre és kereszttbe állított gépkocsikkal zárták el az utat. Egy órahosszig tartó tárgyalás után a japánok teljesítették a franciák által kívánt feltételeket és ekkor megengedték nekik, hogy átvonuljanak a francia engedményes területen. A gépkocsikra francia fegyveres rendőrök szálltak fel és motorkerékpáros francia őrség kísérte a gépkocsikat, amelyek élelmiszert szállítottak Nanking felé.

Eles sajtóháború indult Japán és Anglia között a sanghaji nemzetközi negyedben történt merénylet miatt

Londonból jelentik: A sanghai nemzetközi negyedben történt pénteki merénylet következtében éles sajtóháború indult Anglia és Japán között. A japán lapok azzal vádolják a nemzetközi negyed hatóságait, hogy ők az okai annak, hogy a nemzetközi negyedben kézigránt-merényletet követhettek el. A japán sajtó a sanghai merényleten kívül más okok miatt is egyre jobban nehezít a külföldi hatalmakra, de különösen Angliára. Ez utóbbit azzal vádolják, hogy Hongkongon keresztül nagymennyiségű hadianyaggal támogatják a kínaiakat és Hongkongban menedéket adnak és támogatják a japánellenes politikusokat.

tatta őket. Hat japán tiszt erre tárgyalni kezdett a francia rendőrtisztekkel. Ez alatt a franciák megerősítést küldtek a helyszínre és kereszttbe állított gépkocsikkal zárták el az utat. Egy órahosszig tartó tárgyalás után a japánok teljesítették a franciák által kívánt feltételeket és ekkor megengedték nekik, hogy átvonuljanak a francia engedményes területen. A gépkocsikra francia fegyveres rendőrök szálltak fel és motorkerékpáros francia őrség kísérte a gépkocsikat, amelyek élelmiszert szállítottak Nanking felé.

Az angol lapok provokálásnak tekintik, hogy a japán katonaság pénteken megszállta a nemzetközi negyedet. A Daily Telegraph szerint a pénteki események komoly következményekre vezethetnek volna s csak az utolsó pillanatban sikerült elejét venni a súlyosabb bonyodalmaknak. A Daily Herald szerint a 90 év óta tartó angol-amerikai uralom Sanghai felett a végét járja. A japán csapatok bevonulása a nemzetközi területre már a vég kezdete.

Eden péntek este magához kérte az amerikai ügyvivőt és arról tárgyalt vele, hogyan lehetne eljárni Japán ellen a sanghai események miatt.

A szovjettel szemben követendő politika áll Delbos lengyelországi megbeszéléseinek előterében

A német kormány nem itéli meg kedvezőtlenül a francia külügyminiszter közép-kelet-európai utazását

Londonból jelentik: A Daily Mail varsói levelezője úgy értesül, hogy a lengyel kormány a Szovjettel szemben követendő politikát akarja a Delbos-sal való megbeszélések előterébe állítani. Lengyelország mindig ellenezte a francia-szovjet egyezményt és azt tartja, hogy az oroszországi események igazolták a lengyel állítást, mely szerint Franciaország szükség esetén nem számít a Szovjet segítségére.

A News Chronicle szerint Delbos már az első megbeszélés során megnyugtatta Beck külügyminisztert, hogy

valószínűleg azok a híresztelések, mint-ha Németország szabadkezet nyerne Közép- és Kelet-Európában.

A Times varsói levelezője szerint a lengyel politikának továbbra is az a célja, hogy erős bástyát építsen ki Németország és Szovjet-Oroszország között.

Lengyel körökben azt hiszik, hogy Franciaország ezt ma jobban megérti, mint egy év előtt.

A FRANCIA-NÉMET KAPCSOLATOKAT VITATTA MEG DELBOS ÉS NEURATH

A párizsi sajtó a pénteki nap nagy eseményének Delbos és Neurath találkozását tartja. A Jour szerint

a két államférfi szívélyeshangú meg-

beszélése során a francia-német kapcsolatok vitatták meg.

Neurath örömet fejezte ki a francia-német személynézetek során elért eredmények felett és közölte, hogy a világiállítás alatt Párizsban járt német személyiségek kellemes meglepetéssel állapították meg, hogy Párizsban teljes a rend. A lap külön tudósítja szerint Neurath biztosította Delbost, hogy

a német kormány nem itéli meg kedvezőtlenül a francia külügyminiszter közép- és kelet-európai utazását.

Ellenkezőleg, a német kormány reméli, hogy ez az utazás hozzájárul az európai béke megszilárdításához. Az Epogue szerint,

ha Neurath üdvözlése mögött Németországnak az a szándéka rejlik, hogy közeledni kíván Franciaországhoz, akkor Németország biztos lehet abban, hogy francia felelős körökben megértő fogadtatásra talál.

Általános nézet az, hogy Delbos és Neurath találkozása nemcsak udvariassági tény volt és annak nagy lélektani jelentősége van.

A francia lapok örömmel állapítják meg azt is, hogy Delbos Varsóban meleg fogadtatásban részesült. Varsó magatartása ezáltal nem volt olyan merev, mint volt Barthou és Laval látogatásakor.

Kormányválságra vezet Neumann csehszlovák kereskedelmi miniszter halála?

Prágából jelentik: Neumann József csehszlovák kereskedelmi miniszter, akit pénteken agyverzés ért, szombaton délelőtt 56 éves korában meghalt. Utóda valószínűleg Mlcoch volt kereskedelmi miniszter, az Iparos Párt képviselőház klubjának elnöke lesz. Nincs kizárva azonban az sem, hogy az elhalt miniszter tárcájának betöltése körül a különböző frakciók között harc indul meg, ami esetleg komolyabb kormányválságra vezet.

Apróhirdetések

Egy szó ára 3 lei, vastag betűvel 6 lei. „Cim a kiadóban” még további 10 lei. Álláskeresőknek 330% kedvezmény. Legkisebb hirdetés díja 30 lei. Első szó mindig vastag betűvel lesz szedve. — Megfelelő kötésnél kedvezmény.

Lakás

Kiadó
kapu alatti külön bejárattal egy utcai butorozott szoba előszobával. Oradea, Str. Take Jonsescu No. 53.

Kiadó
május elsejére egy szép komfortos háromszobás lakás, magánháza, legjobb helyen. Bővebbet a Hedrich szalon nyújt. Oradea, Bulev. Regele Ferdinand 17.

Kiadó
kétszoba-konyha, előszobás lakás, január 1-ére. Oradea, Str. Caramzei 16.

Kiadó
3 szobás magánház azonnal. Oradea, Str. Barieri 5. szám. Colonia Pogány.

Adás-vétel

Eladó
vármegyeház közelében 460 m²-es telek rajta levő többlakásos házzal együtt 38.000 lei évi jövedelemmel. Végső ára 420.000 lei. Alkalmi vétel. — Kortsmáros László, Oradea, Pasteur-u. 13. Telefon 85.

Eladó
gyermek hócipó, fehér gyapjú mackónadrág 4-5 éves gyermek részére, zöld síöltőzet 10-12 éves kislány részére és egy 23-26-os korcsolya. Oradea, Str. Regele Carol II. No. 19. Chaura.

Azonnali megvételre
keresek jókarban lévő Central-Bubin Sinder varrógépet. Cim a kiadóban.

Vaskályha
teljesen jókarban lévő eladó. Oradea, Strada Scoalei 10. szám.

Vennék
20-25 Hp kihasznált kétütemű nyersolajmotort. Sztarek, Macea, jud. Arad.

Méltányos áron
gőzfűtésre alkalmas 2-4 légköri nyomású álló kis gőzkazán és kb. 100 méter bordázott gőzfűtő csövet keres. Parochia Rom. Cat., Baiamare, Jud. Satumare.

Készül a Szent László-nyomda Rt. körforgógépem Oradea, Str. Regele Carol II. No. 5

Alkalmazás

Gazdatisztet keresek
intenzíven kezelt középirtalomra, lehetőleg azonnali belépéssel. Dr. Scharff Gyula, Ráuti judetul Torontal

Nőtlen
fiatalember kereskedelmi érettségivel, per-fekt román-magyar nyelvtudással, irodai és könyveési jártassággal kereskedelmi vagy iparvállalatnál állást keres. Szíves megkereséseket „Németül is” jellegre Rudolf Mosse hirdetőirodájába. Bul. Regele Ferdinand No. 13. kér.

15-16 éves
lány kisebb háztartásba felvétetik. Oradea, Rimanoczy-utca 2. III. emelet.

Jól főző mindenek
szakácsnét azonnalra keresek. Dr. Bárdosné, Oradea, Strada Nicolae Jiga No. 7.

Tanuló lányt
vagy kifizetőt felvesz Charlotte női kalapszalom, Oradea, Bdul Reg. Ferdinand 19. szám.

Különféle

Kombinált
szoba, konyha butor, olcsón eladó. Ertekezni Berecz cukrászdában, Oradea, Strada Vlahuta 6. szám.

500 fakoporsót
készítettek, csak elsőrendű szakiparosok jelentkezhetnek. Oradea, „Concordia”

Elvállalok
szállításokat külföldre, megszerzem a kívüli okmányokat. Expeditor Huszti, Oradea, Str. Avram Jancu 6. szám.

Tarján
órás és ékszerész, Oradea, Bul. Regele Ferdinand No. 8. Javitások szakszerűen készülnek.

Kioltvasott
ujsgót és folyóiratokat kérünk kórházi betegek részére. Leadható a kiadóhivatalban.

PUHA OLIMOT
állandóan vesz a Szent László-nyomda r. l. Oradea, Str. Regele Carol II. 5. szám.